

Pedagogisch beleidsplan

Kinderdagverblijf

december 2020 – december 2024

Kindcentrum De Korveltuin

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Voorwoord	4
Wet innovatie en kwaliteit kinderopvang (Wet IKK)	4
Inleiding	5
1. Algemene doelstelling en missie	6
1.1. Algemene doelstelling	6
1.2. Missie	6
2. Visie op kinderopvang binnen een KDV, ontwikkeling, ouderparticipatie, IKC en VVE	7
Vier pedagogische basisdoelen	7
Algemene visie op kinderopvang:	7
2.1. Visie op kinderopvang binnen een KDV	7
2.2. Motorische-, cognitieve-, taal- en creatieve ontwikkeling	9
2.2.1. Motorische ontwikkeling	9
2.2.2. Cognitieve ontwikkeling	9
2.2.3. Taalontwikkeling	10
2.2.4. Creatieve ontwikkeling	10
2.3. Visie ouderparticipatie	10
2.4. Samenwerking in de wijk	10
2.5. VVE	11
2.5.1. inrichting van de ruimte m.b.t. VVE	11
2.5.2. Afstemmen van VVE-aanbod op ontwikkeling peuter	12
3. Pedagogisch beleid	13
3.1. Plan, do, check, act	13
3.1.1. Actualiteit pedagogisch beleidsplan	13
3.1.2. Nieuwe werknemers	13
3.2. Interactievaardigheden	13
3.3. Veiligheid	16
3.3.1. Fysieke veiligheid	16
3.3.2. Sociaal-emotionele veiligheid	16
3.3.3. Sociaal-emotionele veiligheid in verschillende leeftijden	17
3.4. Bevorderen van de persoonlijke competentie	18
3.4.1. Zindelijk worden	18
3.5. Bevorderen van de sociale competentie	19
3.6. Socialisatie door overdracht van waarden en normen	20
3.7. Dagritme en werkwijze	20
3.7.1. Uk & Puk	20
3.7.2. (Dag)programma	21
3.7.3. Eetmomenten	23
3.7.4. Dagritme bij baby's	24
3.8. Observeren en registreren (KIJK!)	24
3.8.1. Oudergesprekken op basis van kindobservaties	24
3.8.2. Extra ondersteuning	24
4. Maatschappelijke bewustwording	26
4.1 Waarden en normen	26
4.1.1. Hanteren van regels, waarden en normen	26
4.1.2. Groepsregels	26
4.2. Vooroordelen	27
4.3. Problemen en conflicten	27
4.4. Verschillen	27
4.5. Feesten en rituelen	27
4.6. Omgaan met rouwverwerking	28
4.7. Stagiaires	28
4.8. Vrijwilligers	30
5. Gezondheid, veiligheid en hygiëne	31
5.1. Veiligheid	31
5.1.2. Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling	31
5.1.3. Afwijkend gedrag collega (pedagogisch)medewerker	32

5.1.4. Vierogenprincipe	32
5.2. Hygiëne	32
5.3. Veiligheid en Hygiëne bij slapen	33
5.4. Bedrijfshulpverlening (BHV) en kinder-EHBO.....	33
5.5. Gezondheid en ziektes.....	33
5.6. Pantoffelbeleid	33
5.7. Inrichting.....	33
5.7.1. Speelzaal	34
5.8. Toegangscontrole door middel van een druppel.....	34
6. Werkwijze	35
6.1. Professionaliteit en opleidingseisen voor pedagogisch medewerkers	35
6.2. Werkgroepen.....	35
6.3. Openingstijden	36
6.3.1. Flexibiliteit	36
6.3.2. Peuteropvang.....	36
6.3.3. Ruilen peuteropvang.....	37
6.4. Stamgroepen.....	37
6.4.1. Samenvoegen van groepen.....	37
6.4.2. 3-uurs regeling.....	37
6.4.3. Vaste gezichten criterium voor 0 jarigen	38
6.5. Groepsindeling	38
6.6. Mentor	38
6.6.1. Zichtbaarheid mentoren.....	39
6.7. Intake en wennen.....	39
6.7.1. Intakegesprek	39
6.7.2. Doorstromen (naar basisschool) en intern wenbeleid	39
6.7.3. Doorstroom en doorgaande leerlijn naar de basisschool	40
6.7.4. Overdrachtsformulier KIJK! 0-7	41
6.7.5. Begeleiding naar externe zorg.....	42
7. Ouderbeleid	43
7.1. Samenwerking met ouder(s) / verzorger(s)	43
7.2. Ouderbetrokkenheid.....	43
7.3. Uitwisseling informatie	44
7.4. Korveltuin-app	44
7.5. Privacy.....	44
7.6. Plaatsingsbeleid	44
7.7. Flexibiliteit.....	45
8. Accommodatie	46
9. Literatuurlijst/ bronnen	47
Literatuur	47
Geraadpleegde bronnen	47
10. Bijlagen.....	49
Bijlage 1: maximale omvang en leeftijdsopbouw van de stamgroepen per KDV-locatie.....	49
Bijlage 2: hoe gaan wij om met driftbuien, jaloezie, bijten, agressiviteit en verlegen, teruggetrokken of angstig gedrag?.....	50
Bijlage 3: drie-uurs regeling KDV.....	52
Bijlage 4: stedelijke zorgroute peutervoorzieningen Tilburg	53

versie 2.0 vastgesteld door MT	november 2019
versie 2.0 vastgesteld door MT	december 2020
Versie 2.1 vastgesteld door MT	februari 2021

Voorwoord

Wij heten u en uw kind(eren) van harte welkom op ons kinderdagverblijf (KDV) en peuteropvang¹. Wij, de directie en medewerkers van Kindcentrum De Korveltuin, zullen onze uiterste best doen om aan deze belangrijke periode voor zowel kinderen als ouder(s) / verzorger(s) een waardevolle en plezierige invulling te geven. Met ons pedagogisch beleidsplan willen we duidelijk maken hoe we werken en waarom we dat zo doen.

Het pedagogisch beleidsplan geeft tevens de richting aan voor het pedagogisch handelen van de pedagogisch medewerkers. Een pedagogisch beleid is nooit af. Het is een dynamisch proces van voortdurende pedagogische vernieuwing. Omdat een KDV een andere voorziening is dan een buitenschoolse opvang (BSO) heeft het KDV een eigen pedagogisch beleidsplan.

Al onze ruimtes zijn ruim van opzet, licht en ingericht met vrolijke kleuren. De namen van de groepen zijn gekoppeld aan bloemnamen. Ons moto is :

'geef kinderen de kans om tot groei en bloei te komen'

We wensen u en uw kind(eren) een fijne en waardevolle periode toe, waar u later samen met veel plezier op terug kunt kijken.

Directie en medewerkers Kindcentrum De Korveltuin

Wet innovatie en kwaliteit kinderopvang (Wet IKK)

Vanaf 1 januari 2018 hebben kinderopvangorganisaties te maken met wijzigingen op grond van De Wet IKK. Deze wijzigingen zijn in ons pedagogisch beleidsplan verwerkt en zijn in chronologische volgorde terug te lezen.

---

¹ Alle peuters mogen in Tilburg vanaf 2 jaar naar de peuteropvang (voorheen peuterspeelzaal). Er wordt geen onderscheid meer gemaakt tussen peuters van werkende en niet-werkende ouder(s) / verzorger(s). Wij vangen alle peuters gezamenlijk op binnen onze kinderdagverblijf groepen.
Pedagogisch beleidsplan kinderdagverblijf Kindcentrum De Korveltuin

Inleiding

Voor u ligt het 'pedagogisch beleidsplan kinderdagverblijf' van Kindcentrum De Korveltuin. Het pedagogisch beleidsplan is richtinggevend voor de dagelijkse opvangpraktijk. Het zorgt voor continuïteit, houvast en een eenduidige aanpak naar de kinderen.

In dit pedagogisch beleidsplan worden onze algemene visie, pedagogische visie, pedagogische uitgangspunten en werkwijze beschreven. Het is geschreven voor alle bij de kinderopvang betrokken partijen. Hiermee bedoelen wij ouder(s) / verzorger(s), pedagogisch medewerkers en samenwerkingspartners.

Ouder(s) / verzorger(s) willen we met het pedagogisch beleidsplan een beeld geven van de opvang die de kinderen wordt geboden, de wijze waarop wij dit regelen, de activiteiten die worden ondernomen en de manier waarop met de kinderen wordt omgegaan.

Voor pedagogisch medewerkers is het pedagogisch beleid een richtlijn. Dit zodat zij weten wat er van hen verwacht wordt. Daarnaast stimuleert het pedagogisch medewerkers om in de dagelijkse praktijk stil te staan bij hun werk, hetgeen de kwaliteitsbewustheid bevordert.

Het pedagogisch beleidsplan wordt jaarlijks besproken. Dit zodat wij kunnen controleren of het voldoet aan de dagelijkse opvang praktijk. Als er nieuwe pedagogisch medewerkers in dienst treden dienen zij eerst het pedagogisch beleidsplan te lezen.

Samenwerkingspartners en instellingen geven wij met ons pedagogisch beleid inzicht in de manier van werken alsmede de kwaliteit en professionaliteit die wij als kinderopvang bieden.

1. Algemene doelstelling en missie

1.1. Algemene doelstelling

Kindcentrum De Korveltuin heeft een eigen visie op kinderen en kinderopvang. Wij streven er naar om bij alle opvangactiviteiten verantwoorde kinderopvang te bieden. Naast welzijn staat 'het spelenderwijs tot groei en bloei komen' van kinderen hierbij centraal

Wij zien het hierbij als onze taak kinderen te laten groeien tot mondige, onafhankelijke individuen. Zij kunnen zelfbewust richting geven aan het eigen leven met hart voor de ander en respect voor de samenleving.

Wij doen dit niet alleen maar samen met ouder(s) / verzorgers(s). Onze visie op opvoeden willen we zoveel mogelijk afstemmen op de thuissituatie van kinderen. Hierbij houden we rekening met de behoeften en wensen van het individuele kind. Dit binnen de grenzen van het KDV.

Voor kinderen moet het KDV een plaats zijn waar zij zich veilig, vertrouwd en thuis voelen. Wij begeleiden kinderen hier, in samenwerking met hun ouder(s) / verzorger(s), in hun ontwikkeling. Zo leren ze bij ons alle vaardigheden die ze nodig hebben voor latere sociale relaties en voor een goede start op de basisschool.

1.2. Missie

Binnen onze dienstverlening ligt de nadruk op het spelenderwijs stimuleren van kinderen in hun ontwikkeling. Daarom hebben wij onderstaande missie vastgesteld:

"Kindcentrum De Korveltuin biedt professionele kinderopvang aan voor de leeftijd 0 tot 13 jaar, waarbij alles is gericht op de ontplooiing van kinderen tot sociale, zelfstandige, creatieve en kritische individuen. Dit doen wij in volledige samenwerking met hun ouder(s)/verzorger(s)."

Ons moto is:

'geef kinderen de kans om tot groei en bloei te komen'

2. Visie op kinderopvang binnen een KDV, ontwikkeling, ouderparticipatie, IKC en VVE

We starten dit hoofdstuk met de vier pedagogische basisdoelen (Riksen-Walraven) en onze algemene visie op kinderopvang. Beide zijn het uitgangspunt voor het vervolg.

Vier pedagogische basisdoelen

Sinds 2005 staan de vier pedagogische basisdoelen van Riksen-Walraven in de beleidsregels kwaliteit kinderopvang. Volgens Schreuder, Boogaard, Fukkink en Hoex (2011) staat in de beleidsregels de uitwerking van wat in De Wet Kinderopvang bedoeld wordt met verantwoorde opvang.

Bij Kindcentrum De Korveltuin zijn deze doelen het centrale uitgangspunt voor het dagelijkse werk met de kinderen en dus van toepassing op alle aspecten van dit beleidsplan. De vier pedagogische basisdoelen van Riksen-Walraven (2000) zijn:

- ✓ Het bieden van fysieke en emotionele veiligheid
- ✓ Het bevorderen van persoonlijke competentie van kinderen
- ✓ Het bevorderen van de sociale competentie van kinderen
- ✓ Socialisatie door overdracht van waarden en normen.

Algemene visie op kinderopvang:

Bij Kindcentrum De Korveltuin vinden wij het belangrijk om zorgzaam te zijn, elk kind wordt gezien. Het verkrijgen van zelfvertrouwen en plezierbeleving staat voorop. Dit geldt voor alle kinderen van welke nationaliteit dan ook. Vanuit ons streven naar kwaliteit hebben wij de ambitie bij te dragen aan de persoonlijke ontwikkeling van kinderen. Onze deskundige en betrokken werkwijze is afgestemd op de wensen van ouder(s) / verzorger(s) en kinderen.

2.1. Visie op kinderopvang binnen een KDV

Gezelligheid, veiligheid en je thuis voelen daar draait het om binnen Kindcentrum de Korveltuin. Er kan dan ook van alles gebeuren op een dag. Bijvoorbeeld lezen, vertellen, zingen, kleien, knutselen, puzzelen, bouwen, knuffelen, gillen, ravotten, buiten spelen of lekker wandelen.

Kindbeeld:

- ✓ Wij zien kinderen als individuele personen met persoonlijke wensen, behoeften en karaktereigenschappen. Dit blijkt in de praktijk onder andere doordat kinderen naast individuele en groepsactiviteiten gericht op voor- en vroegschoolse educatie (VVE) ook vrijheid in keuzemogelijkheden krijgen binnen een rijk ingerichte speelleeromgeving².
- ✓ Wij gaan uit van de aangeboren nieuwsgierigheid van kinderen. We zien opgroeien hierbij als een grote ontdekkingstocht. Kinderen leren hierbij veel over zichzelf door grenzen op te zoeken en ervaringen op te doen.
- ✓ We gaan uit van de sociale natuur van kinderen. Ze willen graag erbij horen en contact maken met andere kinderen en volwassenen. Kinderen leren het meest door samen te spelen en samen activiteiten te ondernemen.

² De inrichting van onze speelleeromgeving kan veranderen per VVE-thema. Zie hiervoor het VVE-beleidsplan.
Pedagogisch beleidsplan kinderdagverblijf Kindcentrum De Korveltuin

Pedagogische missie:

- ✓ Binnen onze dienstverlening ligt de nadruk op het spelenderwijs stimuleren van kinderen in hun ontwikkeling. Hierbij is alles gericht op de ontplooiing van kinderen tot sociale, zelfstandige, creatieve en kritische individuen. Dit doen wij in volledige samenwerking met hun ouder(s)/verzorger(s) (zie hoofdstuk 1.2.).
- ✓ Wij hebben ons deze missie gesteld omdat wij er naar streven om een opvoedingssituatie te bieden die aansluitend en aanvullend is op de opvoedingssituatie thuis.
- ✓ Binnen ons KDV ontmoeten kinderen andere kinderen in groepsverband. Het is een plaats waar kinderen leren omgaan met andere kinderen. Hierdoor leren kinderen samen met pedagogisch medewerkers en anderen kinderen de uitwerking van hun gedrag op anderen kennen en herkennen.
- ✓ Ons KDV is speciaal voor kinderen ingericht en biedt daardoor andere mogelijkheden dan de thuissituatie. De accommodatie is uitdagend, aantrekkelijk, veilig en schoon. Er is tevens voldoende geschikte buitenspeelruimte.

Pedagogische relatie:

- ✓ Ons KDV biedt kinderen een plaats waar zij kunnen spelen, leren en groeien (zie hoofdstuk 1.2.). Onze pedagogisch medewerkers spelen hierbij een belangrijke rol. Zij zijn de volwassenen die met hen een vertrouwde relatie aangaan. De professionele interactie die pedagogisch medewerkers aangaan met kinderen is hierbij de basis voor goede kinderopvang. Hierbij nemen we als uitgangspunt de vier pedagogische basisdoelen uit De Wet Kinderopvang (zie inleiding van dit hoofdstuk).

Pedagogische doelen:

- ✓ Wij willen kwalitatief goede opvang op maat bieden welke voldoet aan de pedagogische basisdoelen uit De Wet Kinderopvang (zie inleiding).
- ✓ Wij bieden opvang op maat door een voorziening met speel- en ontwikkelingsmogelijkheden te bieden die aansluiten bij de verschillende leeftijdsgroepen en belevingswerelden van kinderen.

Pedagogische middelen:

- ✓ Pedagogische middelen zijn middelen die voorzien in de basisbehoeften van kinderen. Pedagogisch medewerkers gebruiken deze middelen om hun pedagogische doelen te bereiken en tegemoet te komen aan wat kinderen nodig hebben. Onze belangrijkste pedagogische middelen zijn:
  - Interactievaardigheden: de interactievaardigheden van onze pedagogisch medewerkers zijn van invloed op de kwaliteit van de kinderopvang. Pedagogisch medewerkers hebben veel interactie met kinderen en ze beïnvloeden de interacties tussen kinderen onderling. We proberen altijd het accent te leggen op positieve aspecten. Dit kan bijvoorbeeld door het geven van complimentjes. Wij gaan uit van zes interactievaardigheden (in paragraaf 3.2. worden deze toegelicht).
  - Opbrengstgericht werken (OGW): het bewust, systematisch en cyclisch werken aan het verbeteren van de resultaten. Hierbij staan vier domeinen van ontwikkeling centraal: spraak- en taal ontwikkeling, motorische- en zintuigelijk ontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling en de rekenprikkel (zie verder VVE-beleidsplan).
  - Organisatie van de groep: de zorg voor een positieve groepssfeer en een goede structuur is een belangrijk onderdeel van het dagelijks werk van onze pedagogisch medewerkers. Locatiemanager en andere ondersteunende medewerkers³ zijn faciliterend binnen dit proces indien nodig.

³ De afdeling ondersteunende diensten bestaat bij Kindcentrum De Korveltuin uit iedereen die niet direct betrokken is bij het primair proces.

- Dagritme: ons programma kent een aantal vaste elementen. Pedagogisch medewerkers zorgen dat deze aan bod komen, maar hanteren het dagelijkse programma flexibel. Dit geeft zowel houvast als vrijheid aan kinderen (zie hoofdstuk 3.7.).
- Spel- en activiteitenbegeleiding: pedagogisch medewerkers zorgen voor het organiseren en begeleiden van vrij spel binnen een rijke speelleeromgeving en gerichte groepsactiviteiten aan de hand van het VVE-thema van Uk & Puk en overige seizoensgebonden gebeurtenissen zoals bijvoorbeeld Sinterklaas en Lente (zie hoofdstuk 3.7.). Dit zowel binnen als buiten.
- Binnen- en buitenruimte: onze ruimtes zijn zo ingericht dat kinderen er veilig en ongestoord kunnen spelen. Speelgoed is gericht op de leeftijden en interesses van de kinderen. Kindcentrum De Korveltuin heeft een manager beleid & kwaliteit in dienst. Samen met de locatiemanager is de manager beleid & kwaliteit verantwoordelijk voor het veiligheids- en gezondheidsbeleid (zie beleidsplan veiligheid en gezondheid).
- Observeren en volgen: goed kijken naar kinderen is een van de belangrijkste pedagogische middelen van onze pedagogisch medewerkers. Binnen het KDV rapporteren wij over de totale ontwikkeling van kinderen aan de hand van het KIIJK! kindvolgsysteem (zie hoofdstuk 3.8.).
- Samenwerken met de omgeving: o.a. een goede samenwerking en een goede relatie met ouder(s) / verzorger(s) en school is belangrijk om voor doorgaande (leer)lijnen in de opvoeding en ondersteuning te zorgen. Wij zijn van mening dat door samenwerking in de buurt de kwaliteit van het aanbod kan worden verbeterd. Dit kan bijvoorbeeld door het samen aanbieden van activiteiten.

2.2. Motorische-, cognitieve-, taal- en creatieve ontwikkeling

2.2.1. Motorische ontwikkeling

In de leeftijd van nul tot vier jaar maken kinderen een grote ontwikkeling door in de motorische vaardigheden. De coördinatie en samen bewegen van romp, armen en benen heet de grote motoriek.

Om de grote motoriek te stimuleren heeft een baby ruimte en afwisseling nodig. We laten ze zo veel mogelijk spelen op een mat zodat ze kunnen leren rollen, zitten en kruipen.

Dreumesen en peuters hebben ruimte nodig om te leren lopen, een beter evenwicht te krijgen en te leren rennen. Wij forceren kinderen hierbij niet maar we houden rekening met hun eigen tempo. Dit omdat kinderen pas iets nieuws kunnen leren als ze eraan toe zijn en hun spieren hier sterk genoeg voor zijn.

De kleine motoriek omvat kleine bewegingen die coördinatie tussen ogen en handen vereisen. De kleine motoriek wordt gestimuleerd door materialen aan te bieden zoals kleurpotloden, kralen, insteeknoppen en puzzels.

Bij baby's stimuleren we de kleine motoriek bijvoorbeeld door bepaalde handelingen voor te doen zoals handjeklap of hoe houd je een lepel vast.

2.2.2. Cognitieve ontwikkeling

Wij stimuleren de cognitieve ontwikkeling door kinderen van nul tot vier jaar de gelegenheid te geven om de omgeving te verkennen en met allerlei speelgoed en materialen al spelenderwijs ervaringen op te doen.

De rol van pedagogisch medewerkers is hierin belangrijk. Kinderen moeten de omgeving kunnen ontdekken en dingen kunnen uitproberen zonder dat ze hierin afgeremd worden. Onze ruimtes dienen dus veilig te zijn, zodat dit mogelijk is.

Bijvoorbeeld: een baby leert door te spelen. Hierbij komen doel, middel, oorzaak en gevolg aan bod. Hieronder twee voorbeelden:

- ✓ Speelgoed pakken (doel) door kussen opzij te schuiven (middel).
- ✓ Door op een knop te drukken (oorzaak) een geluid te horen (gevolg).

2.2.3. Taalontwikkeling

Om de taalontwikkeling te stimuleren maken wij gebruik van een uitgebreid en gevarieerd taalaanbod. Dit aanbod sluit aan bij de ontwikkelingsfase waarin de kinderen zich bevinden.

Bij baby's stimuleren wij de 'spontane' taalontwikkeling o.a. door tegen ze te praten of voor ze te zingen. Ze raken vertrouwd met de klanken van de taal door bijvoorbeeld imitatie- en 'kiekeboe spelletjes'. Ook werken wij op de babygroepen met de kijkboeken en plaatjes⁴ gericht op het thema van Uk & Puk. Bij dreumesen en peuters is de taalstimulering meer gericht aan de hand van de thema's van Uk & Puk. Deze sluiten aan bij de belevingswereld van kinderen (zie hoofdstuk 2.5.).

2.2.4. Creatieve ontwikkeling

Bij het stimuleren van de creatieve ontwikkeling vinden wij het belangrijk dat kinderen plezier hebben. Hierbij gaat het niet zo zeer om het product maar juist om het proces. Kinderen moeten hierbij kunnen experimenteren met allerlei soorten materialen.

2.3. Visie ouderparticipatie

Ouderparticipatie en ouderbetrokkenheid zijn belangrijk voor Kindcentrum De Korveltuin. Het belangrijkste doel hiervan is inhoud geven aan educatief en pedagogisch partnerschap. Hieronder verstaan we een wederzijdse betrokkenheid van ouder(s) / verzorger(s) en medewerkers van Kindcentrum De Korveltuin, om zo gunstige omstandigheden te creëren voor het leren thuis en in de kinderopvang. We proberen deze band zo hecht mogelijk te maken door regelmatige contactmomenten en het betrekken van ouder(s) / verzorger(s) bij activiteiten.

De samenwerking met ouder(s) / verzorger(s) helpt ons de taken op het gebied van opvoeding en verzorging zo goed mogelijk uit te voeren. Tevens zorgen wij met vaste gezichten op de groep voor meer stabiliteit en ruimte voor en overleg over (pedagogisch) maatwerk.

We vinden het belangrijk dat ouder(s) / verzorger(s) en medewerkers de tijd nemen voor de overdracht tijdens haal- en brengmomenten. We moedigen ouder(s) / verzorger(s) aan om zitting te nemen in de oudercommissie, om de belangen van alle ouder(s) / verzorger(s) van de kinderopvang te behartigen, de kwaliteit van de kinderopvang te bevorderen en (on)gevraagd advies uit te brengen aan de directie.

Binnen de mogelijkheden van de wetgeving staan we open voor ideeën en wensen van ouder(s) / verzorger(s). Uitgangspunt is dat deze wensen en ideeën moeten bijdragen aan het welzijn van kinderen. Tenslotte staan kinderen bij ons centraal!

2.4. Samenwerking in de wijk

Het kindcentrum is een van de plekken waar het leven van kinderen zich afspeelt. We realiseren ons dat het welbevinden van kinderen buiten ons kindcentrum veel invloed heeft op het leren binnen ons kindcentrum.

Dit vraagt om ons goed te verbinden met ouder(s) / verzorger(s) én met andere professionals. Overeenkomstig met de lokale educatieve agenda (LEA, 2019) zetten wij

---

⁴ Bijvoorbeeld bij een nieuw thema vervangen wij de plaatjes welke aan het mobiel hangen door plaatjes welke betrekking hebben op het nieuwe thema.

ons in voor versterking van de verbindingen tussen kinderopvang, onderwijs, zorg, arbeidsmarkt en andere aanpalende domeinen. Systemen dienen hierbij altijd de kinderen en nooit andersom!

Binnen ons kindcentrum zoeken wij bijvoorbeeld de samenwerking met het consultatiebureau en nodigen wij de jeugdverpleegkundige meerdere malen per jaar uit om zitting te nemen voor bijvoorbeeld een spreekuur binnen ons kindcentrum. Ook hebben wij, na toestemming van ouder(s) / verzorger(s), een (warme) overdracht naar alle Tilburgse basisscholen als kinderen 4 jaar oud zijn.

2.5. VVE⁵

Kindcentrum De Korveltuin is een VVE-locatie. Op VVE-locaties wordt voor- en vroegschoolse educatie aangeboden. Kindcentrum De Korveltuin biedt VVE aan kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar. Dit wordt ook wel voorschool genoemd. Doel van een voorschool is om kinderen zo optimaal mogelijk voorbereid te laten starten aan hun basisschoolperiode (Ministerie van OCenW, 2014).

Iedere voorschool werkt met een door het Nederlands jeugd instituut (NJI) erkend VVE-programma. VVE-programma's stimuleren de ontwikkeling van kinderen en zijn thematisch opgebouwd. De speelhoeken en groepsruimte worden hier bij ieder thema op aangepast. Ook worden materialen zoals boeken aangepast en worden er liedjes gezongen die passen bij het thema.

Binnen Kindcentrum De Korveltuin wordt gebruik gemaakt van het erkende programma Uk & Puk. Binnen dit programma staat spelen centraal. Dit omdat spelen ontdekken is en spelen groeien is (Zwijzen, 2016).

2.5.1. inrichting van de ruimte m.b.t. VVE

Bij Kindcentrum De Korveltuin worden de ruimtes zo optimaal mogelijk benut om het maximale uit ieder VVE-thema te halen. Er wordt rekening gehouden met de behoefte van kinderen in verschillende ontwikkelingsfasen; de baby's, dreumesen en peuters. Baby's hebben behoefte aan een veilige plaats om ongestoord te kunnen spelen, op de grond, op de mat of in de box. Dreumesen hebben juist veel behoefte aan bewegen; lopen, klimmen en klauteren. Hier wordt ruimte voor gemaakt in de groepen en ook de buitenruimte en de speelzaal is hierop ingericht.

Binnen De Korveltuin is er een extra grote speelzaal. Deze is gelegen aan de achterzijde van het gebouw. Deze ruimte heeft een groot schoolbord, een podium en uiteraard veel spel materiaal. In de speelzaal wordt door alle groepen gespeeld. Kinderen kunnen hier bewegen en sport- en spelactiviteiten doen onder de begeleiding van pedagogisch medewerkers. Ook worden in de speelzaal speciale activiteiten zoals poppenkastspel, sinterklaas of carnaval georganiseerd.

Bij peuters groeit de behoefte aan zelfstandigheid. Zij spelen graag in kleine groepjes of alleen in een hoek. Daarom worden bij de peutergroepen hoeken ingericht. Hier kunnen ze alleen of in groepjes spelen. Het is wel belangrijk dat de peuters vanuit de hoeken zicht hebben op de pedagogisch medewerker, voor het gevoel van veiligheid (Zwijzen, 2009).

Een goed ingerichte hoek is een hoek die bij voorkeur past bij het thema dat op dat moment centraal staat. De hoek past inhoudelijk bij het thema. De hoek spreekt kinderen aan en daagt hen uit tot fantasievol en interactief samenspel. Samenspel hangt immers nauw samen met interactie: wanneer er geen (samen)spel is, kan er ook geen sprake zijn van kwalitatief goede interactie.

---

⁵ Voor een uitgebreide beschrijving van de werkwijze met betrekking tot VVE bij Kindcentrum De Korveltuin verwijzen wij naar ons VVE-beleidsplan.

De themahoeken bieden een rijke en motiverende speelleeromgeving. Een goede themahoek bevat voorwerpen en elementen waardoor bepaalde concrete themawoorden tijdens het spel aan bod (kunnen) komen. Materialen moeten herkenbaar zijn voor kinderen.

'Echt' materiaal, zoals huis, tuin en keukenspulletjes spreken kinderen heel erg aan. De materialen moeten de kinderen stimuleren, maar niet voor overprikkeling zorgen. Te veel materiaal is dus niet nodig.

Open materiaal stimuleert de kinderen tot fantasierijk spel. Dit is materiaal waarvan de betekenis niet vast staat. Een doos kan bijvoorbeeld een bed zijn, maar ook een boot of huis.

Voorbeelden van hoeken zijn: huishoek, winkelhoek, kappershoek, fotomuur, (post)kantoor, verkleedhoek, kabouterhuis, muziekkist, bouwhoek, restaurant, zand- en water, kookhoek, leeshoek, werkplaats, teken- en schilderhoek, feesthoek, bakkerij, sint- en pietenhoek, computerhoek en dokterhoek.

De CED-groep (2013) schrijft dat in kleine ruimtes hoeken ook vorm kunnen krijgen door een activiteit op een wand, zoals de fotomuur of door het inzetten van mandjes met geselecteerd materiaal, dat daarna weer opgeborgen kan worden (voor een uitgebreide beschrijving van de inrichting van de hoeken verwijzen wij naar ons VVE-beleidsplan).

2.5.2. Afstemmen van VVE-aanbod op ontwikkeling peuter

Bij Kindcentrum De Korveltuin werken wij met het KIJK!-kindvolgsysteem om de ontwikkeling van kinderen te volgen en deze te registreren (zie hoofdstuk 3.8.). We spelen in op deze ontwikkeling. Dit omdat we kinderen willen stimuleren in hun ontwikkeling en ze hierin verder willen helpen. Hiervoor willen we met Uk & Puk vooral de peuters bereiken, natuurlijk worden de baby's en dreumesen niet vergeten.

Hoe ziet dit er in de praktijk uit?

De pedagogisch coach analyseert maandelijks de KIJK!-rapporten die afgelopen maand afgesloten zijn, zodoende halen we twee keer per jaar uit KIJK! een individueel rapport per kind. De pedagogisch coach analyseert deze rapporten op het voor- of achterlopen van kinderen. We spreken van voor- of achterlopen wanneer een kind twee blokjes afwijkt van zijn chronologische leeftijd. Bijvoorbeeld het kind is 2 jaar en 10 maanden en scoort op een ontwikkelingsgebied 2 jaar en 6 maanden. Voor de kinderen die gelijk lopen met hun chronologische leeftijd, bieden wij het standaardprogramma aan.

De input van de analyse wordt besproken met de pedagogisch medewerkers van desbetreffende groep tijdens het groepsplan-overleg. We bekijken dan per kind het ontwikkelingsgebied waar dat kind voor- of achter loopt. Heeft het kind extra ondersteuning nodig? Heeft het kind extra uitdaging nodig? We bespreken hoe de pedagogisch medewerkers dit aan gaan pakken en deze zaken worden allemaal in het groepsplan vastgelegd. Door dit te doen hebben we duidelijk in beeld waar kinderen staan in hun ontwikkeling. Dit zodat ze de (extra) aandacht en ondersteuning krijgen die ze nodig hebben en verdienen. Het groepsplan wordt één keer in de 7 weken met de desbetreffende groep besproken, hierin wordt de aanpak geëvalueerd en eventueel bijgesteld en worden de nieuwe kinderen besproken.

3. Pedagogisch beleid

Minimaal een keer per vier jaar evalueren wij het pedagogisch beleidsplan met betrokkenen⁶. Aan de hand van de evaluatie wordt het plan bijgesteld of opnieuw vastgesteld voor de duur van een jaar. Bij Kindcentrum De Korveltuin werken we hiervoor volgens de kwaliteitscirkel van Deming.

3.1. Plan, do, check, act

Binnen Kindcentrum De Korveltuin werken we volgens de kwaliteitscirkel van Deming. Doel hierbij is het planmatig en cyclisch verbeteren van processen, door continu de resultaten te evalueren aan de hand van de gestelde doelen (NJI, 2016).

De kwaliteitscirkel van Deming onderscheidt vier niveaus:

- ✓ PLAN: we kijken naar de huidige werkzaamheden en we ontwerpen een plan en verbeterdoelstellingen voor de verbetering van deze werkzaamheden. In deze fase stellen wij onze verbetering doelstellingen vast.
- ✓ DO: wij voeren de geplande verbeteringen uit.
- ✓ CHECK: wij meten het resultaat van de verbeteringen en toetsen deze aan de vastgestelde normen.
- ✓ ACT: wij stellen onze plannen en / of doelen bij aan de hand van de gevonden resultaten.

3.1.1. Actualiteit pedagogisch beleidsplan

Een pedagogisch beleidsplan moet altijd actueel zijn. Mochten de omstandigheden bij Kindcentrum De Korveltuin veranderen of veranderen de wettelijke of wetenschappelijke kaders en inzichten m.b.t. bepaalde onderwerpen uit dit pedagogisch beleidsplan dan passen wij het plan aan.

3.1.2. Nieuwe werknemers

Nieuwe medewerkers zijn verplicht voor ze van start gaan het pedagogisch beleidsplan te kennen, zodat zij weten wat er van hen verwacht wordt.

3.2. Interactievaardigheden

Onze pedagogisch medewerkers hebben veel interactie met kinderen. Omdat interactie met een nul jarige heel anders verloopt dan interactie met een drie jarige, is het voor pedagogisch medewerkers belangrijk om over goede interactievaardigheden te beschikken. Zo kunnen zij zich aanpassen aan de verschillende leeftijden van kinderen.

Pedagogisch medewerkers hebben niet alleen zelf interacties. Ze beïnvloeden ook de interacties tussen de kinderen onderling. Ook hier spelen de verschillen in leeftijd een grote rol. We gaan uit van zes interactievaardigheden. Hieronder lichten we deze toe (FCB, 2016):

1. Sensitieve responsiviteit:

- ✓ Ieder kind heeft andere kinderen en volwassenen nodig om zich prettig te kunnen voelen. Een kind wat zich prettig voelt kan zich ontwikkelen. Kinderen hebben behoefte aan aandacht, warmte en emotionele steun. Ieder kind laat dit op een eigen manier blijken. Pedagogisch medewerkers moeten daarom gevoelig (sensitief) zijn voor de signalen die kinderen afgeven. Dit kan door goed te kijken naar kinderen en te begrijpen wat kinderen bedoelen.
- ✓ Door in te spelen en te reageren (responsief) op de signalen van kinderen kunnen pedagogisch medewerkers laten zien betrokken te zijn bij wat kinderen voelen, doen en meemaken. Bijvoorbeeld als een baby huilt pak je de baby even op en wieg je deze in je armen om het te troosten.

⁶ Met betrokkenen bedoelen wij de oudercommissie (OC), pedagogisch medewerkers, pedagogisch coach en het managementteam (MT).

- ✓ Door zich sensitief responsief op te stellen kunnen pedagogisch medewerkers kinderen ondersteuning bieden en tegemoetkomen aan hun behoefte. Dit hoeft niet altijd te betekenen dat kinderen krijgen wat ze willen. We kunnen ook niet aan alle wensen tegemoetkomen maar wel laten merken dat we bepaalde gevoelens opvangen. Bijvoorbeeld bij een ruzie tussen twee kinderen kun je laten merken dat je
- ✓ geen partij kiest waarbij je kinderen wel helpt om hun gevoelens naar elkaar te uiten en tot een oplossing te komen.

Sensitief responsief gedrag is: het opmerken van signalen welke kinderen afgeven, proberen te begrijpen wat kinderen hiermee bedoelen en daar op een warme en ondersteunende manier mee omgaan. Dit alles afgestemd op het kind en de situatie.

2. Respect voor autonomie (Singer en Kleerenkoper 2009):

- ✓ Kinderen zijn vanaf de geboorte competent, uniek en gericht op sociale contacten en relaties. Kinderen hebben allemaal hun eigen temperament en laten op eigen wijze behoefte aan autonomie blijken.
- ✓ Naarmate kinderen ouder worden treedt er een verschuiving op van afhankelijkheid naar autonomie.
- ✓ Baby's zijn binnen het KDV geheel afhankelijk van de zorg van de pedagogisch medewerkers. Wij vinden dat pedagogisch medewerkers baby's juist daarom veel ruimte moeten geven voor autonomie en de initiatieven van de baby's zo veel mogelijk moeten volgen.
- ✓ Dreumesen zijn nog sterk emotioneel afhankelijk van pedagogisch medewerkers maar willen wel veel zelf doen. Ze hebben nabijheid nodig van pedagogisch medewerkers maar ook vrijheid om te spelen. Pedagogisch medewerkers geven hier gehoor aan door ze vrij te laten spelen maar wel beschikbaar te blijven via oogcontact.
- ✓ Peuters zoeken vaak zelf contact als ze de pedagogisch medewerkers nodig hebben. Ze kunnen enige tijd zelf spelen. Ze ontdekken dat ze voor samenspel afhankelijk zijn van andere kinderen. Ze ontdekken bijvoorbeeld dat andere kinderen niet samen willen spelen als er geen rekening met ze gehouden wordt. Soms hebben ze hulp nodig van de pedagogisch medewerkers bij het leren samen spelen.
- ✓ Kinderen ontdekken de wereld om zich heen en hun eigen mogelijkheden in die wereld door actief bezig te zijn. Hoe ouder kinderen worden, hoe meer ze zelf kunnen en willen doen. Wij geven kinderen daarom ook de mogelijkheden en de ruimte in deze ontdekkingstocht.

Respect voor autonomie is: kinderen de ruimte geven om zoveel mogelijk zelf te doen en zelf te ontdekken, de inbreng van kinderen positief waarderen, met kinderen praten en kinderen voorbereiden op wat er komen gaat.

3. Structuur en grenzen stellen:

- ✓ Door kinderen structuur te bieden, geven wij ze houvast. Dit vergroot hun gevoel van veiligheid en geborgenheid. Kinderen die zich vrij en zeker voelen, zijn vrij om op onderzoek uit te gaan en hun ervaringen te verbreden. Hierdoor worden ze in staat gesteld om nieuwe dingen te leren.
- ✓ Structuur en ordening worden o.a. aangebracht door een vast dagritme (zie hoofdstuk 3.7.) en rituelen zoals liedjes zingen voor de kring of maaltijd.
- ✓ Structuur en ordening worden ook aangebracht door vaste plekken voor verschillende activiteiten, vaste plaatsen voor materialen en een duidelijke opbouw in activiteiten.
- ✓ Doordat pedagogisch medewerkers voorspelbaar reageren (consequent zijn) dragen ze bij aan een duidelijke structuur en ordening. Kinderen weten zo waar ze aan toe zijn én wat wel en niet mogelijk is.

Structureren en grenzen stellen is: de omgeving van kinderen overzichtelijk en voorspelbaar maken. Dit houdt ook in dat pedagogisch medewerkers zelf voorspelbaar (consequent) zijn in hun gedrag, kinderen duidelijk maken wat ze van hen verwachten en ervoor zorgen dat kinderen zich aan de gestelde regels houden.

4. Praten en uitleggen:

- ✓ Niet alleen praten met kinderen, maar hierbij ook rekening houden met taal- en begripsniveau van kinderen vinden wij erg belangrijk! Ieder kind ontwikkelt zich in een eigen tempo en kinderen tussen nul en vier jaar verschillen enorm in hun ontwikkeling. We proberen daarom taalgebruik zo veel mogelijk af te stemmen op het niveau van de kinderen. Dit zowel qua vorm als qua inhoud. Ook passen we ons eigen tempo aan, aan dat van kinderen. Door rustig en duidelijk te praten kunnen kinderen het makkelijker volgen.
- ✓ Het is ons doel om niet alleen tegen kinderen, maar vooral ook met kinderen te praten. Door te praten met kinderen en uitleg te geven bevorderen we naast de taalontwikkeling ook de cognitieve en sociale ontwikkeling.

Praten en uitleggen is: de buiten- en gevoelswereld voor kinderen begrijpelijk maken door te praten, uit te leggen en naar de kinderen te luisteren.

5. Begeleiden van interacties tussen de kinderen:

- ✓ Wij vinden het voor de ontwikkeling van kinderen van cruciaal belang dat ze veel in aanraking komen met leeftijdsgenootjes. Zo kunnen ze oefenen om met elkaar om te gaan, samen te spelen, voor zichzelf op te komen of aardig voor een ander te zijn.
- ✓ Door kinderen in groepen op te vangen, creëren wij ideale omstandigheden om bovenstaande vaardigheden te oefenen. Kinderen leren hierbij zowel om te gaan met positieven als negatieve ervaringen. Van beide leren ze veel.
- ✓ Wanneer kinderen negatieve interacties met elkaar hebben proberen wij altijd de situatie en de gevoelens van de betrokken kinderen te benoemen. Dit maakt dat kinderen zich gezien voelen.
- ✓ Pedagogisch medewerkers hebben door hun manier van ondersteuning en begeleiding veel invloed op de manier waarop interacties tussen kinderen verlopen. Wij vinden het daarom belangrijk dat pedagogisch medewerkers niet alleen zelf positieve interacties met kinderen aangaan, maar ook positieve interacties tussen kinderen bevorderen.

Begeleiden van interacties tussen kinderen: pedagogisch medewerker schept mogelijkheden voor interacties tussen kinderen, merkt positieve interacties tussen kinderen op en belooft deze en leert kinderen op een positieve manier met elkaar

6. Ontwikkelingsstimulering:

- ✓ Pedagogisch medewerkers bieden kinderen ontwikkelings stimulerende activiteiten aan om ze te stimuleren in hun ontwikkeling. Om dit te kunnen doen volgen we kinderen in hun ontwikkeling (KIJK!) en sluiten we aan bij de behoeften en interesses van kinderen.
- ✓ Ontwikkelingsstimulering vindt plaats door het wekken van interesses van kinderen voor nieuwe activiteiten of materialen.
- ✓ We helpen kinderen ook in hun ontwikkeling door ze te wijzen op nieuwe mogelijkheden binnen bestaande activiteiten of materiaal.

Ontwikkelingsstimulering is: nieuwe activiteiten en materialen aanbieden die aansluiten bij de behoeften en interesses van kinderen en kinderen wijzen op nieuwe mogelijkheden van activiteiten en materialen waarbij we oog houden voor het ontwikkelingstempo van individuele kinderen.

3.3. Veiligheid

Het bieden van fysieke en emotionele veiligheid is het eerste pedagogische basisdoel van Riksen-Walraven (2000). Alleen in een veilige basis kunnen kinderen zich ontspannen en komen tot spel en ontwikkeling.

Volgens Riksen-Walraven (2000) is het bieden van veiligheid niet alleen van primair belang omdat het bijdraagt aan het welbevinden van kinderen. Ook kan een onveilig klimaat het realiseren van de andere pedagogische doelstellingen in de weg staan.

Veiligheid is een containerbegrip. Wij splitsen het in dit pedagogisch beleidsplan dan ook uit in fysieke, algemene en sociaal-emotionele veiligheid. Dit omdat kinderen zich beschermd moeten voelen tegen gevaren waarmee ze zelf nog niet altijd kunnen omgaan.

3.3.1. Fysieke veiligheid

Met het oog op fysieke verantwoordelijkheid zien onze pedagogisch medewerkers er bijvoorbeeld op toe dat kinderen zo min mogelijk ongelukken krijgen tijdens het (buiten) spelen, bij de activiteiten op het KDV en bij het eten en drinken.

Om de algemene veiligheid van kinderen te waarborgen staan onze vaste medewerkers, invalskrachten, vrijwilligers en stagiaires ingeschreven in het Personenregister Kinderopvang. Op die manier worden alle medewerkers in de kinderopvang continu gescreend op strafbare feiten die belemmerend zijn voor het werken met kinderen. Zo draagt het personenregister bij aan de veiligheid binnen de kinderopvang (zie beleidsplan personenregister).

3.3.2. Sociaal-emotionele veiligheid

Minstens even zo belangrijk als de fysieke en algemene veiligheid is de sociaal-emotionele veiligheid. Wij creëren hierbij in een sfeer waarin alle kinderen zich, ongeacht hun achtergrond, thuis voelen in een klimaat van saamhorigheid. Ieder kind krijgt hierbij waardering en heeft het recht zichzelf te zijn.

We benaderen elkaar met openheid, respect en vertrouwen. De communicatie tussen pedagogisch medewerkers en kinderen en kinderen onderling is hiervoor van doorslaggevend belang! In deze communicatie is het opbouwen en onderhouden van contact met kinderen erg belangrijk. Kinderen moeten onze pedagogisch medewerkers leren kennen als volwassenen:

- ✓ die ze kunnen vertrouwen
- ✓ die ze aandacht geven
- ✓ die liefdevol en zorgzaam zijn
- ✓ die interesse in ze hebben

Om bovenstaande te bewerkstelligen verwachten wij van al onze pedagogisch medewerkers een sensitieve responsieve houding zoals in paragraaf 3.2. beschreven staat.

Omdat wij weten dat het opbouwen van een band niet van de ene op de andere dag ontstaat, en dit duurzaam moet gebeuren, werken wij met vaste pedagogisch medewerkers per groep.

Wij verwachten van onze pedagogisch medewerkers dat ze aansluiten in hun handelen bij de eigenheid en het ontwikkelingsniveau van kinderen. Het is hierbij belangrijk dat er sprake is van acceptatie. Hierbij zijn met name de interactievaardigheden 'praten en uitleggen' en 'ontwikkelingsstimulering' erg belangrijk (zie hoofdstuk 3.2).

Ook de voorspelbaarheid in de leefomgeving en een vertrouwde relatie met ouder(s) / verzorger(s) zijn belangrijke factoren met betrekking tot de sociaal-emotionele veiligheid van kinderen. Kinderen merken aan hun ouder(s) / verzorger(s) of ze vertrouwen hebben in de omgeving en de pedagogisch medewerkers. Zo voelen ze al vrij snel dat ze in goede handen zijn.

Wanneer kinderen naar het KDV gaan geven ouder(s) / verzorger(s) een stuk van de opvoeding uit handen. Zij behouden hierbij natuurlijk wel de eindverantwoordelijkheid. Het is van belang dat ouder(s) / verzorger(s) goed geïnformeerd worden over de ontwikkeling en het welzijn van hun kind(eren). De emotionele veiligheid van kinderen wordt namelijk ondersteund door informatieoverdracht tussen ouder(s) / verzorger(s) en pedagogisch medewerkers⁷.

We vinden het belangrijk dat ouder(s) / verzorger(s) en medewerkers de tijd nemen voor de overdracht tijdens haal- en brengmomenten. Daarnaast moedigen wij ouder(s) / verzorger(s) aan om zitting te nemen in de oudercommissie, om de belangen van alle ouders van de kinderopvang te behartigen, de kwaliteit van de opvang te bevorderen en (on)gevraagd advies uit te brengen aan de directie.

Binnen de mogelijkheden van de wetgeving staan we open voor ideeën en wensen van ouder(s) / verzorger(s). Uitgangspunt is dat deze ideeën en wensen moeten bijdragen aan het welzijn van kinderen. Tenslotte staan kinderen bij ons centraal!

3.3.3. Sociaal-emotionele veiligheid in verschillende leeftijden

Kindcentrum De Korveltuin vindt het belangrijk om voortdurend extra aandacht te besteden aan de sociaal-emotionele veiligheid van kinderen in verschillende leeftijden. Dit omdat wij ons realiseren dat baby's andere behoeften hebben dan dreumesen of peuters.

Voor baby's ervaren rust en regelmaat als houvast. Hierin worden ze geholpen door vaste routines. Zo vinden ze het bijvoorbeeld fijn om te weten dat er voor het slapen gaan een liedje gezongen wordt.

Baby's kunnen bij ons altijd rekenen op een van de vertrouwde gezichten die ze de fles geeft, op schoot neemt, in bed legt en troost als ze verdrietig zijn. Als baby's voor het eerst komen dan wordt vooraf hun dagritme met ouder(s) / verzorger(s) doorgenomen.

De Wet IKK bepaalt tevens dat per 1 januari 2018 aan kinderen tot 1 jaar twee vaste pedagogisch medewerkers worden toegewezen⁸. Per dag dat het kind tot 1 jaar komt is minimaal één van deze twee pedagogisch medewerkers aanwezig. Bij een stamgroepomvang waarin meer dan twee pedagogisch medewerkers worden ingezet, mogen maximaal drie vaste pedagogisch medewerkers ingezet worden. Uiteraard voldoet ook Kindcentrum De Korveltuin aan deze wet.

Als kinderen opgroeien wordt hun ervaringswereld stap voor stap groter. Ze raken vertrouwd met het KDV, hun leeftijdsgenootjes en de pedagogisch medewerkers. Door gewenning wordt hun draagkracht groter waardoor ze meer aan kunnen.

Structuren en dagritmes blijven belangrijk, maar kinderen krijgen daarbinnen wel meer ruimte omdat ze deze ook nodig hebben om tot ontwikkeling te komen. Veiligheid, herkenbaarheid en sociale contacten blijven belangrijk.

---

⁷ Omdat wij met meerdere pedagogisch medewerkers met verschillende werktijden op het KDV werken hebben wij ook de informatieoverdracht tussen pedagogisch medewerkers onderling geborgd d.m.v. een overdrachtsschrift.

⁸ Dit behoudens overmacht door ziekte.
Pedagogisch beleidsplan kinderdagverblijf Kindcentrum De Korveltuin

Bij de overgang naar een volgende groep is er aandacht voor een geleidelijke overgang in overleg met ouder(s) / verzorger(s). Zo gaan kinderen eerst een aantal keer wennen op hun nieuwe groep en vindt er een drieluikgesprek plaats. Het drieluikgesprek is het formele overdrachtsmoment tussen de pedagogisch medewerkers van de 'oude' en de 'nieuwe' groep. Wij stimuleren ouder(s) / verzorger(s) om hierbij aanwezig te zijn.

3.4. Bevorderen van de persoonlijke competentie

Het bevorderen van de persoonlijke competentie van kinderen is het tweede pedagogische basisdoel van Riksen-Walraven (2000). Hierbij gaat het om het bevorderen van persoonskenmerken zoals flexibiliteit, creativiteit, zelfvertrouwen, zelfstandigheid, veerkracht en probleemoplossend vermogen.

Gericht op het ontwikkelingsniveau van individuele kinderen stimuleren wij kinderen om bovenstaande kenmerken te ontwikkelen. Dit omdat ieder kind uniek is en zich op zijn eigen manier en tempo ontwikkelt.

Ook beschikt ons KDV over een rijke speelleeromgeving (zowel binnen als buiten). Kinderen mogen hier allerlei activiteiten ondernemen. Dit op eigen initiatief of via het programma van Uk & Puk (zie hoofdstuk 3.7.). De pedagogisch medewerkers hebben hierbij oog voor de interesses en behoeften van alle kinderen en weten tegelijk het groepsproces zo te organiseren dat iedereen aan bod komt.

Baby's ontwikkelen de persoonlijke competentie o.a. wanneer ze door krijgen dat ze ervoor kunnen zorgen dat pedagogisch medewerkers reageren op bepaalde signalen. Een dreumes of peuter laten we bijvoorbeeld kiezen welk boekje ze voorgelezen willen hebben. Ook verleggen we grenzen door bijvoorbeeld puzzels steeds een stapje moeilijker te maken.

Tevens stimuleren wij de bevordering van de persoonlijke competentie van kinderen door talenten te erkennen en er aandacht aan te schenken. We stimuleren kinderen om zelfstandig activiteiten te ondernemen. Bijvoorbeeld hun jas aantrekken of hun schoenen pakken. Veerkracht en flexibiliteit stimuleren wij door bijvoorbeeld bij mooi weer te gaan picknicken of kinderen zelf een ruzie op te laten lossen als ze ouder worden.

3.4.1. Zindelijk worden

Ieder kind wordt zindelijk in zijn eigen tempo. Net als met leren lopen en leren praten, zijn er kinderen die het al vroeg onder de knie hebben en kinderen die er wat langer over doen. Kinderen moeten er gevoelsmatig aan toe zijn om deze verantwoordelijkheid te dragen. Kinderen bepalen zelf wanneer dit is.

De meeste kinderen beginnen met zindelijk worden als ze ongeveer 2,5 jaar oud zijn (Triple P, 2019). Wij helpen kinderen hierbij. Dit in overleg met hun ouder(s) / verzorger(s). Wij kijken hierbij altijd naar het kind zelf en forceren hierbij nooit.

Je kunt kinderen niet dwingen om op een kindertoilet te plassen. Kinderen die weigeren om op het kindertoilet te zitten, zijn er nog niet klaar voor om zindelijk te worden. Geforceerd stimuleren of straffen helpt niet!

Kinderen zijn eraan toe om zindelijk te worden, als ze (Triple P, 2019):

- ✓ Zeggen dat ze nat zijn of een vieze broek hebben of naar de toilet willen.
- ✓ Wachten als de plas komt of zich bewust worden van de aandrang om te plassen of te poepen.
- ✓ Belangstelling krijgen voor de toilet, of laten merken dat ze de natte of vieze luier niet meer prettig vinden.
- ✓ Zich kunnen uitkleden, of in ieder geval hun onderbroekje naar beneden kunnen doen.

Andere signalen die erop wijzen zijn: langer droog blijven, een regelmatige ontlasting en goed gezond zijn. Begin niet met 'zindelijkheidstraining' als kinderen zich niet lekker voelen!

Veel kinderen die overdag droog zijn, wachten tot ze een luier om hebben voordat ze gaan poepen. Dit is normaal en geen reden voor zorgen. Triple P (2019) adviseert ouder(s) / verzorger(s) en kinderdagverblijven nauw samen te werken wanneer je start met 'zindelijkheidstraining'.

Uiteraard streven wij bij 'zindelijkheidstraining' ook naar een wederzijdse betrokkenheid en samenwerking tussen ouder(s) / verzorger(s) en pedagogisch medewerkers. De mentor is hierbij het eerste aanspreekpunt en maakt hier afspraken over met ouder(s)/verzorger(s).

Als ouder(s) / verzorger(s) hiervoor open staan dan maken wij gebruik van de door Uk & Puk ontwikkelde plaskaarten. Samen met ouder(s) / verzorger(s) maken wij dan afspraken over het 'wanneer' kinderen een sticker mogen plakken. In dit geval krijgen kinderen ook een Uk & Puk plaskaart mee naar huis.

Indien ouder(s) / verzorger(s) en pedagogisch medewerkers een andere aanpak wenselijk vinden dan staan wij hier uiteraard voor open. Het enige waar wij niet voor open staan is het gebruik van een potje. Dit i.v.m. de hygiëne. Wij stimuleren kinderen om direct naar een toilet te gaan⁹.

Als wij merken dat kinderen toe zijn aan 'zindelijkheidstraining' maakt de mentor hierover afspraken met ouder(s) / verzorger(s) en krijgen ouders een folder over zindelijk worden van Triple P mee naar huis. Als ouder(s) / verzorger(s) hiervoor kiezen krijgen zij ook een Uk & Puk plaskaart met beloningsstickers mee naar huis.

3.5. Bevorderen van de sociale competentie

Het bevorderen van de van sociale competentie van kinderen is het derde pedagogische basisdoel van Riksen-Walraven (2000). Wij bieden hiervoor de gelegenheid in allerlei verschillende situaties. Kinderen worden hierbij gestimuleerd in de omgang met elkaar en hoe ze met elkaar kunnen communiceren.

Hierbij heeft het ene kind bijvoorbeeld wat meer stimulans nodig om voor zichzelf op te komen en een ander kind moet juist leren om te delen. Onze pedagogisch medewerkers helpen kinderen hierbij door kinderen zoveel mogelijk hun eigen conflicten op te laten lossen maar ook door ondersteuning te bieden als dit voor kinderen meerwaarde heeft.

Tevens verwachten wij dat onze pedagogisch medewerkers aandacht hebben voor de banden die kinderen onderling aangaan en de interacties tussen kinderen begeleiden (zie hoofdstuk 3.2.). Dit schept mogelijkheden voor interacties tussen kinderen. Ook wekken pedagogisch medewerkers positieve interacties tussen kinderen op en leren ze kinderen op een positieve manier met elkaar omgaan. Om dit te bewerkstelligen is het belangrijk dat kinderen in contact staan met leeftijdsgenoten zodat ze ook de mogelijkheid hebben om deze banden op te bouwen en te onderhouden.

Doordat wij groepsactiviteiten aanbieden, ondersteunen wij kinderen in het vinden van hun 'plek' in de groep. Dit doen wij door middel van gezamenlijke activiteiten en rituelen. Deze zijn namelijk verbindend voor een groep.

⁹ Wij maken op het KDV gebruik van kindertoiletten. Deze zijn voor kinderen vanaf 2 jaar toegankelijk.
Pedagogisch beleidsplan kinderdagverblijf Kindcentrum De Korveltuin

3.6. Socialisatie door overdracht van waarden en normen

Socialisatie door overdracht van waarden en normen is het vierde pedagogische basisdoel van Riksen-Walraven (2000). Kindcentrum De Korveltuin biedt op haar KDV een breder samenlevingsverband dan het gezin. Zeker ook doordat kinderen van verschillende culturen bij ons samenkomen. Op deze manier krijgen kinderen bij ons de kans om de waarden en normen te leren kennen van een afspiegeling van de samenleving waarvan zij deel uitmaken.

De belangrijkste waarde die wij hierbij hanteren is het respectvol omgaan met elkaar. Respect hebben betekent bij ons elkaar in je waarde laten. Kinderen mogen hierbij nooit afgekeurd worden! Gedrag wel.

Verschillen tussen kinderen door gewoontes en afkomst worden hierbij altijd geaccepteerd. Pedagogisch medewerkers proberen zich hierbij zoveel mogelijk te verplaatsen in de belevingswereld van kinderen. In de overdracht van waarden en normen hebben onze pedagogisch medewerkers een belangrijke voorbeeldfunctie en invloed op de ontwikkeling van positief, sociaal en cultureel gedrag.

Wij dragen onder andere bij aan de overdracht van waarden en normen door:

- ✓ Beleefd te zijn naar elkaar en respect te tonen naar de kinderen en ouder(s) / verzorger(s), hierbij zijn we ons bewust van onze voorbeeldfunctie
- ✓ Excuses te maken indien nodig
- ✓ Te groeten bij binnenkomst en weggaan
- ✓ Elkaar bij naam te noemen
- ✓ Van tafel te gaan als iedereen klaar is met eten¹⁰
- ✓ Elkaar uit te laten praten
- ✓ Samen te delen

3.7. Dagritme en werkwijze

Jonge kinderen hebben nog geen houvast tijdens een lange dag. Dit omdat ze het begrip tijd nog niet kennen. We spelen hier op in door op vaste tijden een steeds terugkerend onderdeel aan te bieden. Als kinderen bijvoorbeeld vragen wanneer ze opgehaald worden kan een pedagogisch medewerker hierop antwoorden dat ze opgehaald worden wanneer er na het brood eten nog even gespeeld is.

Door kinderen houvast te bieden dringt langzamerhand het vaste patroon van de dag door. Regelmaat en ritme vinden we daarom voor jonge kinderen van groot belang. Door een vast dagprogramma schep je veiligheid en vertrouwen.

Een dag bij Kindcentrum De Korveltuin moet naast inhoudelijk waardevol ook leuk en gezellig zijn. Daarom is er tussen de vaste momenten van slapen, eten en verschonen en toiletbezoek volop de gelegenheid voor 'het splendorwijs tot groei en bloei komen'.

3.7.1. Uk & Puk¹¹

Zoals in hoofdstuk 2 beschreven staat is Kindcentrum De Korveltuin een VVE-locatie. Voor het aanbieden van VVE maken we gebruik van het NJI erkende VVE-programma: Uk & Puk. Spelen staat hierbij centraal. Want spelen is ontdekken én groeien. Alle activiteiten zijn geschikt voor kinderen van 0 tot 4 jaar. Door actief bezig te zijn en lekker te spelen leert Uk & Puk baby'tjes, dreumesen en peuters nieuwe vaardigheden (Zwijsen, 2016).

¹⁰ Tenzij pedagogisch medewerkers anders beslissen. Dit kan bijvoorbeeld zijn als kinderen extra tijd nodig hebben terwijl andere kinderen al een tijdje klaar zijn met eten

¹¹ Puk is een pop en een speelkameraadje van de kinderen. Puk hoort bij het activiteitenprogramma van Uk & Puk. Het doel van Uk & Puk is om kinderen tussen nul en vier jaar in hun ontwikkeling te stimuleren door samen te spelen en te ontdekken.

Uk & Puk is het effectiefst als er thuis op wordt geanticipeerd. Daarom bieden wij ouder(s) / verzorger(s) ook het Uk & Puk thuis programma aan. Zo kunnen ouder(s) / verzorger(s) samen met hun kind(eren) ook thuis verder werken aan de VVE-thema's.

Daarnaast worden ouder(s)/verzorger(s) ieder thema middels een nieuwsbrief op de hoogte gehouden van hetgeen er met VVE ondernomen zal worden op de groep. Via de Uk & Puk nieuwsbrief worden zij hierover bij aanvang van een nieuw thema geïnformeerd. Tevens ontvangen ze bij aanvang van ieder nieuw thema een thuisopdracht en maken wij gebruik van een logeer Puk¹².

Uk & Puk bestaat uit allerlei activiteiten rondom verschillende thema's. De thema's zijn zo gekozen dat ze dicht bij de belevingswereld van uw kind(eren) staan. Puk speelt vaak een belangrijke rol in die activiteiten. Hij maakt iets mee dat de kinderen herkennen (zie verder VVE-beleidsplan).

Uk & Puk volgt het dagritme van een KDV. De pedagogisch medewerkers kunnen de activiteiten dan ook op verschillende momenten binnen onderstaande dagindeling uitvoeren. Bijvoorbeeld als de kinderen eten, buitenspelen of verschoond worden. De activiteiten vinden in de groepsruimte, de hoeken of buiten plaats (Zwijsen, 2016).

3.7.2. (Dag)programma

Bij baby's proberen we nauw aan te sluiten bij de wensen van ouder(s) / verzorger(s) en de individuele behoeften van het kind. Naarmate ze ouder worden, nemen kinderen steeds meer deel aan het algemene dagprogramma.

Haal- en brengmoment:

- ✓ We vinden het belangrijk dat ouder(s) / verzorger(s) en pedagogisch medewerkers tijdens het haal- en brengmoment informatie uitwisselen over het kind. Dit omdat we veel waarde hechten aan educatief en pedagogisch partnerschap (zie hoofdstuk 2.3.)
- ✓ Tijdens het ophalen is er tijd om te vragen en te vertellen hoe de dag is geweest (overdracht). Als er aanleiding is om wat uitgebreider te praten, of als het niet wenselijk is dat kinderen hierbij aanwezig zijn, maken we hiervoor een afspraak.

Afscheid nemen:

- ✓ Wanneer ouder(s) / verzorger(s) aangeven dat het tijd is om te gaan, worden kinderen overgenomen door pedagogisch medewerkers. Samen zwaaien ze nog even voor het raam. Er wordt aan kinderen verteld dat ouder(s) / verzorger(s) weer terug komen om ze op te halen.
- ✓ We laten kinderen duidelijk afscheid nemen. Dit voorkomt dat ze, na een poosje spelen, er plotseling achter komen dat hun ouder(s) / verzorger(s) weg zijn. Kinderen mogen na het afscheid nemen kiezen waarmee ze gaan spelen. Er staat ook speelgoed klaar bij het binnenkomen.

Kringetje:

- ✓ Twee maal per dag gaan we met z'n allen aan tafel om liedjes te zingen of verhaaltjes te vertellen. Voordat we gaan zingen, leren we de kinderen mee te helpen met het opruimen van het speelgoed. Tijdens het opruimen wordt er met de kinderen een 'herkenbaar' opruimliedje gezongen. Hierdoor wordt het duidelijk dat er een eind is gekomen aan het spelen en dat we aan iets nieuws beginnen. De kinderen krijgen na het zingen fruit en / of een beker drinken. In de middag krijgen kinderen na de kring rauwkost en / of de avondmaaltijd.

---

¹² Een peuter krijgt voor een week de logeer Puk op bezoek. De logeer Puk zit in een linnen tas met daarin een lappenboek, de logeer Puk en zeven prentenboeken

Fruit eten (9:30 uur):

- ✓ Een keer per dag eten de kinderen samen fruit. Tijdens het eten zitten de kinderen allemaal aan tafel. Afhankelijk van de leeftijd wordt het fruit geraspt, in stukjes gesneden, geschild of ongeschild aangeboden. Op het menu staan appels, peren, bananen en sinaasappels, afgewisseld met seizoensfruit.

Speelblok (10:00 uur):

- ✓ Tussen het fruit eten en de broodmaaltijd is er tijd voor vrij spel of een Uk & Puk-activiteit. Voordat we gaan spelen worden de kinderen die eraan toe zijn aangespoord mee te gaan naar het toilet, de anderen worden verschoond¹³. Daarna gaan we binnen of buiten spelen (afhankelijk van het weer).
- ✓ We proberen zoveel mogelijk variatie aan te brengen in het spel en de speelsituaties. Dit zodat de kinderen al doende leren en zich kunnen ontplooien.

Buiten spelen:

- ✓ Met de dreumesen en peuters proberen we iedere dag twee keer te gaan spelen in onze buitenruimte. Soms gaan we ook op een uitstapje buiten het kinderdagverblijf. We gaan tijdens uitstapjes bijvoorbeeld wandelen, naar de bibliotheek of spelen in het bos of in de speeltuin. Dit doen we alleen als er voldoende volwassenen mee gaan.
- ✓ Wanneer het weer het toelaat gaan ook de allerkleinsten naar buiten.

Binnen spelen:

- ✓ Als we binnen spelen doen we dat met z'n allen in de groepsruimte. Kinderen kunnen binnen veel doen. Zo kan er bijvoorbeeld getekend, gebouwd of in de hoeken gespeeld worden.
- ✓ Omdat we het belangrijk vinden om echt te luisteren naar wat kinderen zelf willen mogen ze bij ons aangeven waar, hoe en met wie ze willen spelen. Ze kunnen met elkaar of met de pedagogisch medewerkers ontwikkelingsspelletjes (Uk & Puk) of gezelschapsspelletjes doen. Pedagogisch medewerkers lezen dagelijks voor of ze vertellen een verhaal aan de kinderen.

Broodmaaltijd:

- ✓ Om ± 11:30 uur gaan we brood eten. Bij feestelijkheden wordt vaak ook wat extra lekkers geregeld. Eerst ruimen we samen het speelgoed op. Bij het tafeldekken mogen de kinderen helpen. Tijdens de broodmaaltijd verwachten we van kinderen dat ze aan tafel blijven zitten. Dit bevordert de rust in de groep.
- ✓ Wanneer de baby's wakker zijn en ze nog geen brood eten, worden ze ook betrokken bij de broodmaaltijd. Ze zitten dan in een kinderstoel of in een wipstoeltje. Bij het brood krijgen de kinderen een beker melk. De pedagogisch medewerkers houden rekening met de eetgewoonten, de culturele achtergrond en een eventuele allergie van kinderen (zie ook voedingsbeleid).

Als pedagogisch medewerkers met de kinderen mee eten gebruiken ze uitsluitend dezelfde producten als de kinderen. Zij bieden hierin een voorbeeldfunctie en geven dus ook het voorbeeld in het nuttigen van gezonde producten conform ons voedingsbeleid. Pedagogisch medewerkers eten buiten de vaste eetmomenten van de kinderen niet op de groep. Hiervoor hebben ze hun middagpauze.

Middagslaapje:

- ✓ Na de broodmaaltijd gaan kinderen die thuis gewend zijn om te slapen naar bed. Pedagogisch medewerkers bespreken met ouder(s) / verzorger(s) welke tijd van slapen voor het kind het beste is. Voordat ze gaan slapen, gaan kinderen nog naar het toilet of worden ze verschoond. Omdat iets vertrouwd van thuis bij het slapen

---

¹³ wanneer kinderen tussen de verschoonmomenten een vieze of erg natte luier hebben, worden ze natuurlijk ook verschoond.

gaan erg geruststellend kan zijn, wordt aan ouder(s) / verzorger(s) gevraagd om een eigen knuffel, speen of een eigen pyjama mee te geven.

- ✓ We proberen kinderen zoveel mogelijk een eigen bedje te geven. We halen kinderen pas uit bed als ze zelf wakker geworden zijn. Wij maken hierop een uitzondering indien ouder(s) / verzorger(s) vragen om kinderen een bepaalde tijd wakker te maken.

Peuters kunnen, wanneer ze niet meer slapen, rusten op een rustbedje (blauwe bedjes).

Om ongeveer 12:45 uur, als de meeste jonge kinderen slapen, doen pedagogisch medewerkers gerichte activiteiten met de oudere kinderen die niet slapen.

Tussen de middag ophalen en brengen van kinderen (uitgezonderd flexibele opvang):

- ✓ Tussen 12:30 uur en 13:00 uur kunnen kinderen die een halve dag komen worden opgehaald.
- ✓ Tussen 13:00 uur en 13:30 uur kunnen kinderen die een halve dag komen worden gebracht.
- ✓ Ouder(s) / verzorger(s) en pedagogisch medewerker nemen altijd de tijd voor een goede overdracht.

Namiddag:

- ✓ Als de kinderen wakker zijn, worden er weer liedjes gezongen, eten we een tussendoortje en drinken we wat. Daarna gaan kinderen weer naar het toilet en / of worden ze verschoond. Ook bieden we weer Uk & Puk activiteiten aan.
- ✓ Tussen het moment van verschonen en ophalen spelen de kinderen binnen of buiten afhankelijk van het weer.

Speelgoed meebrengen:

- ✓ Er mag speelgoed meegenomen worden van thuis. Dit wordt voor het fruit eten in de mandjes gelegd om onderscheid te maken. We maken ouder(s) / verzorger(s) er op attent dat het speelgoed stuk kan gaan als er in de groep mee gespeeld wordt.

Knuffels en spenen:

- ✓ Pedagogisch medewerkers leggen een meegebrachte knuffel of speen weg als blijkt dat kinderen er geen behoefte aan hebben. We leggen de knuffels dan in de eigen bakjes. Knuffels en spenen worden in principe alleen aan kinderen gegeven als ze gaan slapen, verdrietig zijn of zich niet lekker voelen. Een hele dag met een knuffel rondlopen kan kinderen bijvoorbeeld belemmeren om werkelijke interesse te hebben in ander speelgoed.

3.7.3. Eetmomenten

Tijdens eetmomenten laten we kinderen niet langer dan 20 (maximaal 30) minuten aan tafel zitten. Als kinderen niet willen eten helpt het ze niet om ze te dwingen. Dit werkt averechts. Wij zien dit dan ook als een strijd zonder winnaar. Kinderen gaan niet beter, gezonder of meer eten alleen maar omdat wij dat belangrijk vinden en dit graag zouden willen (Wij, 2019).

Strijd aan tafel is slecht voor het zelfvertrouwen en zelfbeeld van kinderen! Kritiek over hun eetgedrag wordt door jonge kinderen heel persoonlijk opgevat. Ze begrijpen ook nog niet dat het enkel over hun eetgedrag gaat. Deze kritiek voelt als kritiek op 'het hele persoon'. Dit doet pijn! Een kind dat zich gekwetst voelt door een pedagogisch medewerker wanneer het aan tafel zit en niet wil eten, zal aan tafel gaan en eten steeds meer zien als iets naars. Wij proberen het dus altijd gezellig te houden aan tafel (Wij, 2019)!

3.7.4. Dagritme bij baby's

Voor baby's wordt altijd het ritme van thuis overgenomen. Naarmate ze ouder worden gaan ze zich meer op de groep richten. Het gebruik van een maaltijd of een tussendoortje krijgt dan steeds meer het karakter van een gezamenlijke activiteit.

Voor baby's wordt ook voor slapen het ritme van thuis gevolgd. Dit ritme verschilt per baby en daar wordt op het KDV rekening mee gehouden. Naarmate ze ouder worden ontstaat een groepsritme.

3.8. Observeren en registreren (KIJK!)

De mentor heeft aandacht voor welbevinden, betrokkenheid en de ontwikkeling van kinderen. Voor het observeren van kinderen in de leeftijd van 6 maanden¹⁴ tot 4 jaar maken we gebruik van KIJK! Aan de hand van KIJK! observeren de mentoren hun mentorkinderen. Dit gebeurt met name tijdens betekenisvolle speel- en werkmomenten. Mentoren maken hiervoor observatieaantekeningen (Bazalt, 2016).

Twee maal per jaar registreren de mentoren, op basis van hun observaties, over de ontwikkeling van kinderen¹⁵. We maken dan 'de balans op'. Op basis van de observaties wordt er een conclusie getrokken en geregistreerd. Alle ontwikkelingsfasen worden hierbij beschreven. Door middel van een individueel rapport wordt de vooruitgang van kinderen zichtbaar (zie verder VVE-beleidsplan).

3.8.1. Oudergesprekken op basis van kindobservaties

Op basis van de observaties, worden registraties gemaakt in KIJK!, aan de hand waarvan oudergesprekken plaatsvinden. Een keer per zes maanden worden ouder(s) / verzorger(s) uitgenodigd voor een oudergesprek (10-minutengesprek). Tijdens dit gesprek bepalen we samen met ouder(s) / verzorger(s) of het nodig is om kinderen extra ondersteuning dan wel stimulans te bieden. Indien van toepassing worden hier concrete afspraken over gemaakt.

Door goed te observeren en te registreren, doen we inzicht op en stemmen we af hoe we kinderen het beste kunnen begeleiden in hun ontwikkeling.

3.8.2. Extra ondersteuning

Wij vinden het belangrijk dat ieder kind zich bij ons fijn voelt en zich goed kan ontwikkelen. Onze pedagogisch medewerkers kunnen altijd advies inwinnen bij onze pedagogisch coach mochten zij vragen hebben over de manier waarop zij een kind het beste kunnen ondersteunen of stimuleren.

In enkele gevallen blijkt dat een kind meer ondersteuning nodig heeft. Bij het merendeel van de kinderen is deze extra ondersteuning niet nodig. Als dit wel het geval is, dan is er sprake van 'risicofactoren' in de ontwikkeling van het kind. Dit blijkt dan uit de KIJK! observatie en registratie. Mentoren zijn dan verplicht om de pedagogisch coach bij het invullen van deze risicofactoren te betrekken. Samen bereiden ze dan het oudergesprek voor en bespreken ze de manier waarop zij een kind het beste kunnen ondersteunen of stimuleren.

---

¹⁴ Baby's in de leeftijd tot 6 maanden moeten in hun eerste maanden op het KDV erg wennen aan deze voor hun nieuwe situatie. Ook vinden wij het erg belangrijk dat baby's een gevoel van geborgenheid en veiligheid ervaren. Om deze reden hebben wij besloten om de KIJK!-observatie te starten vanaf 6 maanden.

¹⁵ Kinderen die gemiddeld minimaal 5 uur per week komen worden meegenomen in een volledige KIJK! observatie en registratie. Voor (flexibele) kinderen die minder komen, worden alleen de basiskennmerken en betrokkenheid geobserveerd en geregistreerd. De mentor zorgt er dan voor dat deze kinderen juist op de momenten dat ze aanwezig zijn zo veel mogelijk geobserveerd worden om toch een beeld van de ontwikkeling te krijgen.

Indien een kind meer ondersteuning nodig heeft dan wij kunnen bieden dan kunnen wij hierin samenwerken met externe professionals zoals bijvoorbeeld De Toegang Tilburg, de jeugdverpleegkundige van het consultatiebureau, logopedisten en fysiotherapeuten (zie ook hoofdstuk 2.4.). We bekijken in dit geval samen met ouder(s) / verzorgers hoe we deze samenwerking het beste kunnen invullen.

De pedagogisch coach legt vervolgens contact met externe zorgaanbieders indien ouder(s) / verzorger(s) hier toestemming voor geven (zie hoofdstuk 6.7.4.).

4. Maatschappelijke bewustwording

4.1 Waarden en normen

Op het KDV bieden wij een breder samenlevingsverband dan het gezin (zie hoofdstuk 3.6). De belangrijkste 'waarde' die wij hierbij hanteren is het respectvol omgaan met elkaar. Respect hebben betekent voor ons elkaar in je waarde laten! Kinderen keuren wij hierbij nooit af, gedrag wel!

Verschillen door gewoontes, geloof of afkomst worden gerespecteerd indien deze passen binnen wet- en regelgeving. Pedagogisch medewerkers proberen zich hierbij zoveel mogelijk te verplaatsen in de belevingswereld van kinderen. Hierbij zijn we ons ervan bewust dat we in de overdracht van waarden en normen een belangrijke voorbeeldfunctie hebben. Zoals wij in hoofdstuk 3.6. beschreven hebben is socialisatie door overdracht van waarden en normen het vierde pedagogische basisdoel.

4.1.1. Hanteren van regels, waarden en normen

Wij leren kinderen regels te hanteren door zelf het goede voorbeeld te geven (zie hoofdstuk 3.6. voor voorbeelden). Ook leggen wij uit waarom iets juist wel of niet mag. Wij vinden het hierbij geen probleem om dit meerdere malen te herhalen.

Wij geven kinderen de gelegenheid om hun eigen 'problemen' op te lossen en helpen ze bij het zoeken naar een alternatief als dit nodig is. Positief gedrag bevestigen wij (complimenteren). Door dit te doen willen kinderen positief gedrag uitbouwen. Een positieve sfeer daagt nog meer uit tot het doen van dingen die **wel** mogen.

Doen kinderen wel iets wat niet mag (of kan) dan corrigeren wij ze en sturen wij hun gedrag bij. Wij spreken kinderen aan op gedrag en leggen uit waarom iets niet mag. Wij vinden het niet erg om dit een aantal keer te herhalen. Kinderen moeten hierin natuurlijk ook leren. Wij blijven hierbij altijd consequent.

Als wij kinderen herhaaldelijk op hetzelfde gedrag aan moeten spreken dan zullen wij kinderen uit een situatie halen en ze even apart nemen.

Als het nodig is om kinderen te corrigeren gebruiken wij altijd de **ik-boodschap**. Door dit te doen spreken we kinderen nooit in de algemeenheid aan, maar altijd in relatie met andere kinderen of pedagogisch medewerkers.

Een ik-boodschap nodigt kinderen uit om begrip te tonen voor jouw kant van de situatie. Bijvoorbeeld: "ik zou het graag anders zien".

Stem verheffen heeft hierbij geen enkele zin! Je maakt kinderen hierdoor overstuur, bang of juist 'dwarser', hetgeen ervoor zorgt dat je boodschap niet overkomt. We praten dan ook altijd op een rustige toon.

Dit omdat nieuw gedrag aanleren bij kinderen beter gaat als ze ontspannen zijn en niet bang zijn om fouten te maken. Wees hierbij ook consequent. Hierdoor wordt je geloofwaardig bij kinderen.

Hoe wij omgaan met driftbuien, jaloers-, bijt-, agressief-, verlegen-, teruggetrokken- of angstig gedrag hebben wij in bijlage 2 beschreven.

4.1.2. Groepsregels

Kindcentrum De Korveltuin heeft een aantal regels met betrekking tot de groepen, pedagogisch medewerkers en stagiaires vastgesteld:

Omgaan met elkaar:

- ✓ Pedagogisch medewerkers proberen ervoor te zorgen dat kinderen zich aan meerdere pedagogisch medewerkers hechten. Dit bijvoorbeeld door andere pedagogisch medewerker te betrekken in spontane- en spelsituaties. Wanneer kinderen zich sterk aan een persoon hechten voelen ze zich niet prettig in de groep als die ene persoon er niet is.
- ✓ Tijdens het kringgesprek proberen pedagogisch medewerkers de kinderen te stimuleren om naar elkaar te kijken en te luisteren.
- ✓ De grote kinderen mogen de kleinere kinderen helpen, maar er wordt op gelet dat dit de kleinere kinderen niet belemmert.
- ✓ Speelgoed afpakken wordt niet toegestaan. Pedagogisch medewerkers leren kinderen hier om te vragen.
- ✓ Pedagogisch medewerkers leren kinderen eerst iets op te ruimen voordat er met iets anders gespeeld wordt.

Gebruik van de maaltijd:

- ✓ Tijdens het fruit eten en de broodmaaltijd proberen we de kinderen eenvoudige tafelmanieren bij te brengen. Voorbeelden zijn niet praten met een volle mond en de mond leeg eten voor er om een nieuwe boterham gevraagd wordt.

4.2. Vooroordelen

Pedagogisch medewerkers zijn zich bewust van bestaande vooroordelen bij zichzelf en bij anderen over geloof, etniciteit, sociale klasse, sekse en seksuele geaardheid. Ook weten pedagogisch medewerkers dat over al deze onderwerpen in meer of mindere mate vanzelfsprekendheden zijn ontstaan welke discutabel zijn.

Pedagogisch medewerkers proberen daarom ook kritisch te staan tegenover deze meningen, het gedrag dat daar uit voortvloeit en bewust te blijven van hun eigen vooroordelen. Bij kinderen proberen zij actief te voorkomen dat vooroordelen ontstaan.

4.3. Problemen en conflicten

Wij proberen kinderen naarmate ze ouder worden te stimuleren om zelf hun sociale problemen op te lossen. Wanneer kinderen daarin niet slagen bieden pedagogisch medewerkers hun hulp aan. De minst weerbaren worden hierbij de mogelijkheid aangereikt om met meer kans op succes hun behoeften en wensen kenbaar te maken.

Pedagogisch medewerkers leren kinderen rekening te houden met elkaar. Dit door voor te doen hoe via overleg tot overeenstemming gekomen kan worden. Kinderen kunnen hierdoor al vroeg leren voor zichzelf op te komen en daarnaast rekening te houden met anderen. Ook leren ze kinderen hoe ze aan kunnen geven als ze iets minder fijn vinden.

4.4. Verschillen

Bij Kindcentrum De Korveltuin zijn kinderen van alle culturen welkom. Aan speciale gebeurtenissen die aan een bepaalde levensovertuiging verbonden zijn wordt dan ook op gepaste wijze aandacht geschonken in de groep. Voor zover mogelijk wordt aan kinderen uitgelegd welke betekenis deze speciale gebeurtenissen binnen de betreffende levensovertuiging hebben.

4.5. Feesten en rituelen

Feesten, rituelen en hieruit voortvloeiend het samen vieren van deze feesten zorgen voor een afwisseling en een onderbreking binnen het dagritme. Kinderen leren hier veel van. Dit vooral op cultureel, educatief en sociaal vlak.

Wij besteden extra aandacht aan de jaarlijkse feesten zoals Carnaval, Pasen, het zomerfeest en Kerst. Decoratie en versieringen worden hierop aangepast. Ook staan wij stil bij verjaardagen van kinderen en pedagogisch medewerkers. De jarige mag trakteren. Het liefst zien wij een gezonde traktatie. Wij houden hierbij rekening met

kinderen die bepaalde dingen niet mogen in verband met geloofsovertuiging of allergieën.

Gezonde traktaties mogen op het KDV genuttigd worden. Ongezonde traktaties worden mee naar huis gegeven (zie ook het voedingsbeleid).

4.6. Omgaan met rouwverwerking.

Het overlijden van een persoon in de directe omgeving van kinderen is voor kinderen heel ingrijpend! Het is belangrijk dat pedagogisch medewerkers hiervan op de hoogte zijn, zodat ze hierop zo goed mogelijk kunnen reageren.

Wij zien troosten en het bieden van warmte hierbij als wezenlijke dingen waarmee wij kinderen kunnen helpen om hun rouw en verdriet te verwerken. Het is hierbij belangrijk om eerlijke informatie te geven welke aansluit bij de ontwikkelingsfase van kinderen. Wij vinden het ook héél belangrijk om hier nooit over te zwijgen (zie ook rouwprotocol Kindcentrum De Korveltuin).

4.7. Stagiaires

Kindcentrum De Korveltuin vindt het belangrijk dat zij diverse opleidingen in de gelegenheid stelt haar leerlingen c.q. studenten door middel van stages aan de eindtermen van de opleiding te laten werken. Kindcentrum De Korveltuin draagt zodoende bij aan het opleiden van gekwalificeerde werknemers.

In grote lijnen kunnen er 3 typen van stages worden onderscheiden:

- ✓ Arbeidsoriëntatie
- ✓ Beroepsopleidende (BOL) stages
- ✓ Beroepsbegeleidende (BBL) stages

Wij hebben ervoor gekozen om de nadruk op de BOL-stagiaires te leggen en geen BBL-stagiaires aan te nemen. Uitzondering hierop zijn gekwalificeerde medewerkers kinderopvang welke intern de opleiding van niveau 3 naar niveau 4 volgen. Deze groep wordt volledig intallig ingezet en heeft hetzelfde takenpakket als alle andere pedagogisch medewerkers welke intallig ingezet worden. Van hen verwachten wij dus ook dat ze zelfstandig hun werkzaamheden uit kunnen voeren indien ze alleen op de groep werken.

Deze groep pedagogisch medewerkers worden begeleid door een directe collega welke de niveau 4 opleiding, welke kwalificeert om te werken op de groep (zie cao Kinderopvang), al afgerond heeft.

Stagiaires zijn onder te verdelen in verschillende niveaus. Ieder niveau brengt een andere rol, verantwoordelijkheid, zelfstandigheid en taken met zich mee. Hieronder een opsomming:

	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4
	<i>entreeopleiding</i>	<i>basisberoeps-opleiding</i>	<i>vakopleiding</i>	<i>middenkader- of specialistenopleiding</i>
Rol	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Assisterend ✓ Ondersteunend 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ondersteunend ✓ Uitvoerend 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Uitvoerend ✓ Organiserend in opdracht ✓ Vaktechnisch aansturend 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Uitvoerend ✓ Innovatief ✓ Leidinggevend ✓ Coördinerend ✓ Controlerend ✓ Coachend / begeleidend ✓ Beleidsbepalend
Verantwoordelijkheid	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Verantwoordelijk voor opgedragen werk ✓ Schakelt hulp in 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Verantwoordelijk voor eigen werk ✓ Schakelt hulp in en vraagt raad bij alle 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Verantwoordelijk voor eigen werk, uitvoering van het werk door een 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Verantwoordelijk voor eigen werk, verantwoordelijk voor de resultaten

	en vraagt raad bij alle onverwachte omstandigheden	onverwachte omstandigheden	✓	team Speelt binnen grenzen in op wisselende en onverwachte omstandigheden	✓	van teams Speelt binnen grenzen in op wisselende en onverwachte omstandigheden
Zelfstandigheid	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Werkt onder toezicht ✓ Werkt op basis van instructie 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Werkt zelfstandig onder begeleiding binnen een opdracht (kortdurend) 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Werkt zelfstandig ✓ Werkt zelfstandig binnen een opdracht (langdurig) 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Werkt zelfstandig zonder tussentijds verantwoording af te leggen ✓ Werkt binnen taakstelling vanuit de organisatie en met meerdere opdrachten naast elkaar
Taken	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ondersteuning bieden bij huishoudelijke taken. Voorbeelden hiervan zijn: de was, de vaat, schoonmaken van meubilair, klaarzetten van fruit en klaarzetten van de broodmaaltijd ✓ Bieden van ondersteuning bij activiteiten met kinderen 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ondersteuning bieden bij huishoudelijke taken. Voorbeelden hiervan zijn: de was, de vaat, schoonmaken van meubilair, klaarzetten van fruit en klaarzetten van de broodmaaltijd ✓ Bieden van ondersteuning bij activiteiten met kinderen 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zelfde als niveau 1 en niveau 2 ✓ Zelfstandig activiteiten uitvoeren met kinderen zoals knutselen en voorlezen ✓ Vanaf leerjaar 3¹⁶ ook kinderen op bed leggen, kinderen uit bed halen, verschonen van kinderen en ondersteuning bieden bij toiletbezoek 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zelfde als niveau 1, niveau 2 en niveau 3 ✓ Uitvoeren van VVE-activiteiten ✓ Observeren van kinderen en rapporteren hierover aan pedagogisch medewerkers ✓ Plannen van activiteiten ✓ Ondersteuning bieden bij bestellingen en roosters

Stagiaires doen dus mee aan alle taken, passende bij hun niveau, binnen het KDV. Dit kunnen ook verzorgende en huishoudelijke taken zijn. Na een inwerkperiode moet van een stagiaire verwacht kunnen worden dat ze, onder toezicht van een pedagogisch medewerker, zelf een aantal taken uit kunnen voeren.

Iedere stagiaire bij Kindcentrum De Korveltuin heeft een vaste begeleider. Dit is een van de pedagogisch medewerkers op de groep waar de stagiaire stage loopt. De locatiemanager is de contactpersoon naar de school en is het eerste aanspreekpunt indien er problemen en / of onverwachte omstandigheden optreden in het stagetraject.

De locatiemanager organiseert, coördineert en bewaakt het leertraject van stagiaires bij Kindcentrum De Korveltuin. In die rol draagt de locatiemanager zorg voor op-maattrajecten volgens het stagebeleid. Hierbij werkt de locatiemanager samen met stagiaires, stagebegeleiders, managers, beleidsmakers en onderwijsvertegenwoordigers. De locatiemanager werkt aan kwaliteit en deskundigheid en schept de randvoorwaarden zodat stagiaires en stagebegeleiders stageopdrachten kunnen uitvoeren.

Om de algemene veiligheid van kinderen te waarborgen zijn wij in het bezit van een koppeling personenregister van al onze stagiaires. Afstuderende stagiaires (laatste jaar van de betreffende opleiding) mogen alleen op de groep staan. Indien dit het geval is dan wordt er gehandeld conform de CAO kinderopvang en De Wet IKK¹⁷. Stagiaires dienen dan tevens in het bezit te zijn van een invalcontract (zie verder stagebeleid Kindcentrum De Korveltuin).

¹⁶ Indien bekwaam bevonden door stagebegeleider, bekwaamheid treed op door aantoonbaar betreffende competentie te hebben aangetoond.

¹⁷ Het aandeel van het aantal van stagiaires dat formatief wordt ingezet is niet groter dan een derde van het personeelsbestand van pedagogisch medewerkers per locatie
Pedagogisch beleidsplan kinderdagverblijf Kindcentrum De Korveltuin

4.8. Vrijwilligers

Vrijwilligerswerk is niet betaald werk en wordt gedaan uit vrije wil. Je doet hiermee iets voor de maatschappij en kunt jezelf hierdoor ontplooiën. Het werken met vrijwilligers is een bewuste keuze. Door het werken met vrijwilligers proberen we de kwaliteit van de kinderopvang te verbeteren. Vrijwilligers kunnen ondersteuning bieden aan pedagogisch medewerkers op de groep. Ook kunnen vrijwilligers kinderen extra aandacht bieden door bijvoorbeeld een spelletje met ze te doen.

De pedagogisch medewerkers van Kindcentrum De Korveltuin zijn verantwoordelijk voor de gang van zaken op de groep. Vrijwilligers staan altijd boventallig en worden dus niet meegenomen in het beroepskracht-kindratio.

De werkzaamheden van een vrijwilliger kunnen bestaan uit: meespelen met de kinderen, voorlezen aan een groepje kinderen, helpen bij het eten en drinken, helpen met poetsen etc. De werkzaamheden van de vrijwilliger worden altijd vooraf afgestemd. Vrijwilligers dragen nooit verantwoordelijkheid voor de groep.

5. Gezondheid, veiligheid en hygiëne

Kinderopvang dient te voldoen aan de wettelijke eisen met betrekking tot kwaliteit en continuïteit. Op het gebied van veiligheid, hygiëne en gezondheid wordt De Wet Kinderopvang en de toezichtverordening op de kindercentra van de gemeente gevolgd. De inspecteur toetst risico gestuurd, minimaal één keer per jaar, op:

- ✓ pedagogische praktijk
- ✓ beroepskracht-kind ratio
- ✓ groepsgrootte
- ✓ beroepskwalificaties
- ✓ koppeling personenregister;
- ✓ hygiënische maatregelen (conform wet- en regelgeving)

Ook heeft Kindcentrum De Korveltuin een eigen manager beleid & kwaliteit. Deze zorgt intern voor handhaving op het gebied van gezondheid, veiligheid en hygiëne en is tevens aanspreekpunt voor instanties (zie verder beleidsplan veiligheid en gezondheid).

5.1. Veiligheid

Het werken met een groep kinderen maakt het noodzakelijk dat het materiaal en de inrichting van groepsruimte voldoet aan strenge veiligheidsnormen. Ieder kwartaal worden de ruimte en de materialen op veiligheid gecontroleerd.

Kindcentrum De Korveltuin beschikt over een ontruimingsplan dat bij ongevallen en rampen wordt gehanteerd. Minimaal éénmaal per half jaar hebben wij ook een ontruimingsoefening met alle kinderen en (pedagogisch) medewerkers. Ook hebben wij een lijst met noodnummers en spreken we halfjaarlijks door wat we moeten doen bij calamiteiten.

5.1.2. Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

In overeenstemming met De Wet Kinderopvang is iedere kinderopvangorganisatie per 1 juli 2013 verplicht de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling toe te passen. Deze meldcode helpt pedagogisch medewerkers goed te reageren bij signalen van dit soort geweld. Tevens wordt de 'melder' altijd beschermd door de klokkenluidersregeling (zie ook protocol klokkenluidersregeling Kindcentrum De Korveltuin).

Het verplicht gebruiken van de meldcode is geregeld via de Wet Verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. De meldcode geldt voor de sectoren: kinderopvang, gezondheidszorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning, jeugdhulp en justitie (Rijksoverheid, 2016).

De meldcode huiselijk geweld bestaat uit zes stappen. Dit zijn (Velsink, 2016):

1. In kaart brengen van signalen.
2. Overleggen met collega en eventueel raadplegen Veilig thuis
3. Gesprek met ouder(s) / verzorger(s).
4. Wegen van het geweld of de kindermishandeling, bij twijfel altijd Veilig thuis raadplegen.
5. Beslissen: hulp organiseren of melden.

De **zesde** stap is bedoeld voor professionals die na een vermoeden van kindermishandeling zelf een hulptraject starten. Ze moeten dit t.a.t. vermelden bij Veilig Thuis. Veilig Thuis is het advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling.

5.1.3. Afwijkend gedrag collega (pedagogisch)medewerker

Binnen Kindcentrum De Korveltuin is een (pedagogisch)medewerker verplicht melding te maken (bij directie) bij vermoeden of constateren van afwijkend gedrag bij een collega (pedagogisch)medewerker. De (pedagogisch) medewerker die de melding maakt, wordt vervolgens opvang en steun aangeboden. De directie heeft een overlegplicht met de vertrouwensinspecteur van de inspectie van het onderwijs.

5.1.4. Vierogenprincipe

Binnen het KDV ondersteunt Kindcentrum De Korveltuin het principe van 'vier ogen' vanuit de commissie Gunning. Dit houdt in dat er geen pedagogisch medewerkers meer alleen op de groep staan. Indien dit wel het geval is kan er t.a.t. een andere volwassene meekijken of meeluisteren.

De andere volwassene hoeft geen pedagogisch opgeleide collega te zijn. Het kan ook een stagiaire, kantoormedewerker, vrijwilliger of een ouder / verzorger zijn. Hieronder staat opgesomd hoe we hier binnen het KDV invulling aan geven. Deze afspraken zijn tevens verwerkt in een protocol voor medewerkers:

- ✓ Binnen Kindcentrum De Korveltuin heerst er een open aanspreekcultuur
- ✓ Deuren van de groepen blijven t.a.t. open. Dit zodat er altijd toezicht is vanuit de gang of vanuit een andere groep. We maken hierbij wel gebruik van een traphekje. Dit zodat kinderen op de groep blijven
- ✓ Groepen langs elkaar kunnen d.m.v. ramen bij elkaar naar binnen kijken
- ✓ We zetten stagiaires en vrijwilligers altijd als boventallig in op een groep
- ✓ In slaapkamers wordt gebruik gemaakt van akoestische signalen (babyfoons), tevens gaat een collega pedagogisch medewerker polshoogte nemen indien een pedagogisch medewerker zich langer dan 5 minuten in de slaapkamer is.
- ✓ Bij uitstapjes buiten het KDV gaan er minimaal twee pedagogisch medewerkers of een pedagogisch medewerker en een derde of vierde jaars stagiaire pedagogisch medewerker mee
- ✓ De pedagogisch medewerker of de pedagogisch medewerker in opleiding verricht uitsluitend werkzaamheden terwijl hij/zij gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene

Er wordt ALTIJD geopend en gesloten door minimaal twee pedagogisch medewerkers of een pedagogisch medewerkers en een stagiaire. Om die reden is het niet noodzakelijk een achterwacht te regelen omdat ze die van elkaar zijn. Mocht onverhoopt 's ochtends één van de twee pedagogisch medewerkers ziek zijn dan belt de aanwezige medewerker direct de locatiemanager op.

5.2. Hygiëne

Iedere groepsruimte wordt dagelijks schoongemaakt. Bij inrichting van ruimtes houden we er rekening mee om dit zo stofvrij mogelijk te doen. Tijdens het toiletbezoek wordt er alles aan gedaan om vervuiling en besmetting te voorkomen. Kinderen wassen hun handen na het toiletbezoek en voor en na het eten.

Ook pedagogisch medewerkers verzorgen zich zo hygiënisch mogelijk en zijn zich hierbij bewust van hun voorbeeldfunctie ten opzichte van kinderen. Zij dragen geen kunstnagels en geen sierraden waaraan kinderen zich kunnen bezeren (zie verder gedragscode medewerkers).

Voor de voedselveiligheid hanteren wij de hazard analysis critical control points (HACCP). Dit betreft een voedselveiligheidssysteem. Door hiermee te werken voorkomen wij als kinderopvangorganisatie dat de veiligheid van het eten in gevaar komt.

5.3. Veiligheid en Hygiëne bij slapen

Ieder kind dat gebruik maakt van een bedje heeft een bedje voorzien van naam. Ieder kind heeft een eigen onderlaken en slaapzak/dekenhoes. Tevens dienen ouder(s) / verzorgers het protocol 'veilig slapen' doorgelezen, ingevuld en ondertekend te hebben.

5.4. Bedrijfshulpverlening (BHV) en kinder-EHBO

Tijdens openingsuren is er op iedere locatie minimaal een (pedagogisch) medewerker aanwezig met een geldig BHV-diploma. Zij weten hoe te handelen in geval van nood. Ieder jaar volgen zij een bijscholingscursus (zie beleidsplan veiligheid en gezondheid).

Per 1 januari 2018 heeft De Wet IKK geregeld dat medewerkers opgeleid moeten worden tot eerstehulpverleners. Op iedere LRK-nummer¹⁸ moet tijdens openingsuren minimaal een (pedagogisch) medewerker aanwezig zijn met een geldig kinder-EHBO certificaat. Alleen de certificaten vermeld in het register EHBO-certificaten van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid voldoen (zie beleidsplan veiligheid en gezondheid).

5.5. Gezondheid en ziektes

Bij een besmettelijke ziekte kunnen kinderen niet naar het KDV komen. Pedagogisch medewerkers hanteren hiervoor de 'lijst infectieziekten ABC'. Deze lijst is opgesteld in opdracht van het Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport. De actuele lijst is de raadplegen via de speciaal hiervoor ontwikkelde applicatie (app) 'KIDDI'. Iedere groep bij Kindcentrum De Korveltuin heeft een eigen iPad waarop deze app geïnstalleerd staat.

Wanneer een kind ziek wordt op het KDV worden ouder(s) / verzorger(s) hiervan op de hoogte gesteld. In overleg met de ouder(s) / verzorger(s) wordt dan besloten wat voor actie wordt ondernomen. In een noodsituatie waarschuwen wij een lokale arts.

Wij zorgen hierbij voor de benodigde aandacht en nabijheid voor zieke kinderen totdat zij opgehaald zijn. Mocht medicijngebruik bij kinderen noodzakelijk zijn, dan wordt dit altijd in goed overleg met ouder(s) / verzorger(s) gedaan. Hiervoor moet altijd een 'verklaring medicijngebruik' ingevuld en ondertekend worden door ouder(s) / verzorger(s).

5.6. Pantoffelbeleid

Om de aller kleinste kinderen met de minste weerstand die veel kruipen op de vloeren extra hygiëne te bieden is er binnen het KDV een pantoffelbeleid van kracht. Dit op groepen waar baby's (tot 1,5 jaar) opgevangen worden.

Binnen deze groepen mogen kinderen zich begeven op schoenen die alleen binnen gedragen worden. Pantoffels of sokken met antislip mogen ook. In de winter adviseren wij geen sokken. Dit in verband met de kou.

Voor ouder(s) / verzorgers geldt dat ze op groepen waar baby's (tot 1,5 jaar) opgevangen worden schoenhoesjes over hun schoenen dienen te dragen (te vinden bij ingang groepsruimte). Dit om vuil buiten de groepsruimte te houden. Het betreden van de zones op sokken is ook toegestaan indien de schoenen buiten de zones zijn uitgedaan.

Alle medewerkers van Kindcentrum De Korveltuin gebruiken in de ruimtes waar kinderen tot 1,5 jaar opgevangen worden schoenen welke zij alleen binnen dragen.

5.7. Inrichting

Wij hebben mooie, grote en veilige ruimtes met veel daglicht. Hierdoor kunnen kinderen optimaal genieten en ontwikkelen. Kinderen hebben veel speelruimte. Zowel in onze tuin als in onze ruime speelzaal binnen.

---

¹⁸ Kindercentrum de Korveltuin heeft 2 LRK-nummers, één voor het KDV en één voor de BSO
Pedagogisch beleidsplan kinderdagverblijf Kindcentrum De Korveltuin

Een belangrijk criterium bij de inrichting van de groepsruimte is overzicht. Overzicht over de ruimtes is zowel voor kinderen als voor pedagogisch medewerkers belangrijk. De pedagogisch medewerker moet een zo goed mogelijk overzicht op alle kinderen kunnen houden. Voor jonge kinderen is het belangrijk om oogcontact met de pedagogisch medewerkers te hebben terwijl ze aan het spelen zijn.

Peuters hebben al wat meer behoefte om af en toe in een 'afgesloten' hoekje met elkaar te spelen. Bij de inrichting is rekening gehouden met deze behoeften van kinderen.

Wij vinden het belangrijk dat een ruimte een heldere structuur en een duidelijke indeling heeft. Dit zodat kinderen kunnen zien wat ze op verschillende plekken in de ruimte kunnen doen. Ook vinden wij dat een ruimte uitnodigend moet zijn om op onderzoek uit te gaan en dingen uit te proberen.

Wij hebben gekozen voor een natuurlijke buitenomgeving. We streven er naar om ieder dag naar buiten te gaan. In de buitenruimte kunnen kinderen gebruik maken van speeltoestellen, fietsjes of zelf op ontdekking gaan. Alle speeltoestellen zijn erkende toestellen.

5.7.1. Speelzaal

Binnen De Korveltuin is er een extra grote speelzaal. Deze is gelegen aan de achterzijde van het gebouw. Deze ruimte heeft een groot schoolbord, een podium en uiteraard veel spel materiaal.

In de speelzaal wordt door alle groepen gespeeld. Ook worden in de speelzaal speciale activiteiten zoals poppenkastspel, sinterklaas of carnaval georganiseerd.

5.8. Toegangscontrole door middel van een druppel

Kindcentrum De Korveltuin is voorzien van een toegangscontrole systeem. Nieuwe ouder(s) / verzorger(s) worden hierin eenmalig geregistreerd zodat ze toegang krijgen tot het kindcentrum d.m.v. een 'druppel'.

!Wij hebben voor bovenstaande maatregelen gekozen om zowel de veiligheid van de kinderen als die van de pedagogisch medewerkers extra te waarborgen.

6. Werkwijze

Vanuit de lijn is de locatiemanager verantwoordelijk voor het reilen en zeilen op het KDV. De locatiemanager wordt hierbij ondersteund door een manager beleid & kwaliteit en een pedagogisch coach.

De manager beleid & kwaliteit biedt ondersteuning bij allerlei zaken rondom veiligheid en gezondheid en is verantwoordelijk voor het pedagogisch- en veiligheids- en gezondheidsbeleid (zie beleidsplan veiligheid en gezondheid).

Voor ondersteuning op het gebied van pedagogisch handelen is er een pedagogisch coach aangesteld.

6.1. Professionaliteit en opleidingseisen voor pedagogisch medewerkers

Kindcentrum De Korveltuin hecht veel waarde aan professioneel personeel. Dit is bijvoorbeeld goed terug te zien in de opleidingseisen. Bijna alle pedagogisch medewerkers van Kindcentrum De Korveltuin zijn minstens PW-4 geschoold.

Daarnaast is het aannamebeleid van Kindcentrum De Korveltuin kritisch. Pedagogisch medewerkers dienen bij voorkeur PW-4 geschoold te zijn en te voldoen aan het taalniveau 3F als ze werken op de VVE-groepen. Ook dienen ze enthousiast en gemotiveerd te zijn en representatief te zijn i.v.m. de sfeer die Kindcentrum De Korveltuin wil uitstralen.

Daarnaast zijn alle pedagogisch medewerkers die op peutergroepen werken, geschoold met een VVE-methode. Voor verdere informatie omtrent opleidingen, verwijzen we naar het VVE-opleidingsplan en/of het (algemene) scholingsplan van Kindcentrum De Korveltuin.

Kindcentrum De Korveltuin heeft verdeeld over haar locatie twee afdelingen. Dit zijn de afdelingen ondersteunende diensten en de afdeling kinderopvang.

Onder de afdeling ondersteunende diensten vallen alle diensten die het primaire proces (het werken met de kinderen) ondersteunen. Dit zijn: directie, locatiemanager, administratief medewerker, manager beleid & kwaliteit, pedagogisch coach, technische dienst medewerker en de huishoudelijk medewerkers.

Onder de afdeling kinderopvang vallen de pedagogisch medewerkers. Deze zijn in 3 groepen onder te verdelen. Pedagogisch medewerkers buitenschoolse opvang (BSO)¹⁹, pedagogisch medewerkers voor- en vroegschoolse educatie VVE²⁰ en pedagogisch medewerkers kinderdagverblijf (KDV)²¹.

6.2. Werkgroepen

Er zijn allerlei werkgroepen geformeerd bij Kindcentrum De Korveltuin. Dit om zoveel mogelijk collega's 'bottom-up' de mogelijkheid te geven input te leveren op kwaliteitszaken. Voorbeelden van werkgroepen zijn de VVE-werkgroep en de werkgroep pedagogiek, hygiëne en veiligheid.

---

¹⁹ Onder pedagogisch medewerkers BSO verstaan wij alle pedagogisch medewerkers die vast of structureel ingezet worden op de BSO.

²⁰ Onder pedagogisch medewerkers VVE verstaan wij alle pedagogisch medewerkers die vast of structureel ingezet (kunnen) worden op de VVE-groepen.

²¹ Onder pedagogisch medewerkers KDV verstaan wij alle pedagogisch medewerkers die niet structureel ingezet worden op de VVE-groepen.

6.3. Openingstijden

Het KDV is op werkdagen geopend van 07.00-19.00 uur

Halen en brengen KDV:

's Morgens:

- ✓ Brengen: tussen 07:00 en 9:00 uur²²
- ✓ Halen: tussen 12:30 en 13:00 uur

's Middags:

- ✓ Brengen: tussen 13:00 en 13:30 uur
- ✓ Halen: tussen 17:00 en 19:00²³ uur

Alleen in overleg is halen en brengen buiten bovenstaande tijden incidenteel mogelijk. Dit in verband met activiteiten, rust op de groep en dagritme.

! Wanneer kinderen komen naar onze peutervoorziening wijken de blok tijden 30 minuten af. Brengen 's ochtends is vanaf 07.30 uur. Halen 's avonds is tot 18.30 uur.

In verband met het tegengaan van segregatie worden onze peuters welke peuteropvang afnemen met én zonder VVE-indicatie en peuters welke kinderopvang afnemen, integraal op dezelfde groepen opgevangen.

Hierbij kiezen wij voor het model van drie maal 5,5 uur zonder hierbij gebruik te maken van de drie uren regeling zoals in bijlage 3 beschreven. Let op! dit geldt enkel wanneer er minimaal een peuter met VVE-indicatie op betreffend dagdeel aanwezig is, anders is dit niet van toepassing.

6.3.1. Flexibiliteit

Het afnemen van extra opvang of het ruilen van dagen is over het algemeen mogelijk, mits dat het past in de groep (hiermee wordt specifiek bedoeld dat we de maximum groeps grootte uit bijlage 1 nooit overschrijden) en op de betreffende dag. Er worden geen kinderen boven de groeps grootte geplaatst, tevens dient ruilen geen gevolgen te hebben voor het beroepskracht kind ratio. Extra dagen dienen via mail aangevraagd te worden (mail naar planning@dekorveltuin.nl) ruildagen dienen via De Korveltuin-app aangevraagd te worden (zie informatieboekje Kindcentrum De Korveltuin).

6.3.2. Peuteropvang

In verband met het tegengaan van segregatie worden onze peuters welke peuteropvang afnemen met én zonder VVE-indicatie en peuters welke kinderopvang afnemen, integraal op dezelfde groepen opgevangen.

Voor de peuters vanaf 2 jaar²⁴ met VVE-indicatie is er een aanbod van 960 uur VVE conform art 1.50b Wet kinderopvang; art 4a lid 1 onder g besluit basisvoorwaarden voorschoolse educatie.

Wij hebben gekozen voor het model van 3 maal 5,5 uur peuteropvang. In onze afweging voor het gekozen model hebben wij naast operationele haalbaarheid voor de gehele organisatie ook gekeken naar de financiële haalbaarheid voor ouder(s)/verzorger(s). Het gekozen model vraagt géén extra financiële bijdrage van ouder(s)/verzorger(s). Dit zou

²² Brengen peuteropvang vanaf 07.30 uur

²³ Ophalen peuteropvang uiterlijk om 18.30 uur

²⁴ Wettelijke eis vanaf 2,5 jaar, gemeentelijke eis vanaf 2 jaar
Pedagogisch beleidsplan kinderdagverblijf Kindcentrum De Korveltuin

wel het geval zijn in het model van 4 maal 4 uur (alternatieve model). Hierbij zou 1 uur per week voor eigen kosten komen van ouder(s)/verzorger(s). Dit vinden wij niet de wenselijke situatie om dit aanbod toegankelijk te houden voor alle Tilburgse peuters!

Peuters met VVE-indicatie komen in de ochtenden. Dit op basis van beschikbaarheid op de peutergroepen. Starttijd is telkens 07:30 uur. Eindtijd is telkens 13:00 uur. Tijdens dit gehele blok maken wij géén gebruik van de drie uren regeling²⁵. Dit alleen op de groepen én op de dagen dat peuters met VVE-indicatie komen spelen.

6.3.3. Ruilen peuteropvang

Voor kinderen die bij ons spelen middels peuteropvang (gesubsidieerd door de Gemeente Tilburg) is ruilen van dagdelen niet toegestaan. De 5,5 uur peuteropvang is altijd van 07.30 uur-13.00 uur. Hier kan niet van worden afgeweken.

6.4. Stamgroepen²⁶

Alle kinderen worden geplaatst in een vaste stamgroep²⁷. Doordat wij een opendeurenbeleid hebben kan het voorkomen dat de kinderen soms voor ontwikkelingsgerichte activiteiten en bij themagerichte activiteiten op een andere groep spelen. Het aantal pedagogisch medewerkers wat aan een stamgroep verbonden is, is afhankelijk van de kind bezetting.

Andere activiteiten waarvoor kinderen de stamgroep ruimte verlaten (onder begeleiding van hun vaste pedagogisch medewerkers) zijn tijdens het samenvoegen van groepen (zie hoofdstuk 6.4.1.), de speelmomenten in onze buitenruimte (zie hoofdstuk 3.7.2.) of tijdens uitstapjes buiten het kinderdagverblijf.

We gaan tijdens uitstapjes bijvoorbeeld wandelen, naar de bibliotheek of spelen in het bos of in de speeltuin. Dit doen we alleen als er voldoende volwassenen mee gaan.

6.4.1. Samenvoegen van groepen

De kinderen hebben opvang in hun eigen vaste stamgroep. Aan het begin en eind van de dag zijn groepen samengevoegd. Deze samenvoeging is per unit. Om 8:00 uur gaat iedereen naar de eigen groep.

Bij **sluiten** - naar mate het later wordt en pedagogisch medewerkers naar huis gaan, gaan groepen zich samen voegen. We blijven zo lang mogelijk op de eigen groep. Als uw kind(eren) bij ophalen niet op de eigen groep spelen staat op het bord naast de deur aangegeven op welke groep ze wel spelen.

Bij **een lage opkomst** van kinderen kan het voorkomen dat groepen worden samengevoegd en pedagogisch medewerkers naar huis gaan. Hierbij wordt wel rekening gehouden met de vaste gezichten van pedagogisch medewerkers voor kinderen en de wet- en regelgeving.

6.4.2. 3-uurs regeling

De Wet IKK bepaalt dat per 1 januari 2018 kinderopvangorganisaties zelf de tijdstippen mogen bepalen waarop afgeweken wordt van het beroepskracht-kindratio.

Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (2017) zegt hierover het volgende. De drie-uurs regeling houdt in dat er tijdens minimaal 10 uur aaneengesloten kinderopvang maximaal drie uur per dag afgeweken mag worden van de beroepskracht-

---

²⁵ De middagpauze op de groepen én dagen waar VVE-geïndiceerde kinderen spelen is van 13.00 uur – 14.30 uur.

²⁶ Zie bijlage 1 voor het aantal stamgroepen en het maximaal aantal kinderen per stamgroep

²⁷ Dit met uitzondering van de kinderen die flexibele opvang afnemen. Deze proberen wij zoveel mogelijk op een zelfde groep, bij hun mentor, te plaatsen op de dagen dat ze komen spelen.

kindratio²⁸ (te raadplegen via www.1ratio.nl). Deze uren hoeven niet aaneengesloten te zijn. Kinderopvangorganisaties kunnen minder pedagogisch medewerkers inzetten tijdens deze uren.

Kindcentrum De Korveltuin zet deze uren voornamelijk in tijdens de middagpauzes van pedagogisch medewerkers en aan de randen van de dag. Dit omdat wij vinden dat er op deze momenten verantwoord afgeweken kan worden. Tijdens de middagpauze gaan bijvoorbeeld veel kinderen naar bed. Hoe de tijden ingedeeld zijn is te zien in bijlage 3.

6.4.3. Vaste gezichten criterium voor 0 jarigen

kinderen tot 1 jaar hebben twee vaste pedagogisch medewerkers toegewezen gekregen. Per dag dat ze komen is minimaal één van deze twee pedagogisch medewerkers aanwezig. Bij een stamgroepomvang waarin meer dan twee pedagogisch medewerkers worden ingezet, worden drie vaste pedagogisch medewerkers toegewezen (zie ook hoofdstuk 3.3.2.).

6.5. Groepsindeling

In De Wet Kinderopvang is vastgelegd hoeveel kinderen in een groep geplaatst kunnen worden en hoeveel vierkante meters vloeroppervlakte per kind beschikbaar moet zijn. In bijlage 1 staat weergegeven hoe Kindcentrum De Korveltuin dit binnen haar KDV heeft vormgegeven.

6.6. Mentor

Op het KDV krijgen alle kinderen een eigen mentor toegewezen. De mentor is de vaste pedagogisch medewerker welke het kind het meeste ziet en werkt op de stamgroep van het kind. De mentor is aanspreekpunt voor ouder(s) / verzorger(s) en is verantwoordelijk voor de KIJK! observaties en registraties (zie hoofdstuk 3.8.)

Ouder(s) / verzorger(s) kunnen een mentor altijd aanspreken als deze aanwezig is of een afspraak maken voor overleg. De mentor zorgt dat andere pedagogisch medewerkers op de hoogte zijn van afspraken en bijzonderheden in bijvoorbeeld de ontwikkeling van kinderen.

Omdat Kindcentrum De Korveltuin het belangrijk vindt dat er een goede relatie ontstaat tussen de mentor, ouder(s) / verzorger(s) en kinderen proberen wij wisselingen van mentor tot een minimum te beperken. In de meeste gevallen wisselen kinderen alleen van mentor als ze (op verzoek van ouder(s) / verzorger(s)) van stamgroep of dagen wisselen. Dit omdat dan een andere pedagogisch medewerker het kind vaker gaat zien. In dit geval wordt het kind van de pedagogisch medewerker overgedragen aan de andere pedagogisch medewerker.

Als de mentor langere tijd afwezig is, wordt de mentor vervangen. De nieuwe mentor ligt de ouder(s) / verzorger(s) hierover in. Twee keer per jaar worden ouder(s) / verzorger(s) door de mentor uitgenodigd voor een 10-minutengesprek (zie hoofdstuk 3.8.1.). Wanneer gewenst kunnen ouder(s) / verzorger(s) of pedagogisch medewerkers zelf om een gesprek vragen.

Ook flexibele kinderen krijgen een mentor toegewezen, dit is soms wat lastiger omdat flexibele kinderen heel onregelmatig of weinig komen. In hoofdstuk 3.8. beschrijven we hoe wij omgaan met het observeren en registreren van flexibele kinderen.

---

²⁸ Voorwaarde hierbij is wel dat minimaal de helft van het op grond van de beroepskracht-kindratio vereiste pedagogisch medewerkers ingezet wordt.

6.6.1. Zichtbaarheid mentoren

Voor ouders:

Om te kunnen zien wie van de pedagogisch medewerkers mentor is van welk kind maken we gebruik van een whiteboard²⁹. Dit whiteboard hangt bij de ingang van de stamgroep ruimte. Ieder kind heeft hiervoor een eigen magneet. Ook alle pedagogisch medewerkers hebben een eigen magneet. Hierdoor maken wij voor ouder(s) / verzorger(s) zichtbaar welke pedagogisch medewerkers van welke kinderen mentor zijn.

Ook in de Korveltuin-app vinden ouder(s) / verzorger(s) onder het kopje 'mijn gegevens' terug wie de mentor is van hun kind(eren).

Voor kinderen:

Voor de kinderen is dit terug te zien in de stamgroep ruimte. In elke stamgroep ruimte hangt per mentor één bord³⁰ met daarom een foto van de mentor met daarbij de foto's van de mentorkinderen. Deze borden hangen op ooghoogte van de kinderen³¹.

6.7. Intake en wennen

Voor aanvang van de opvang op het KDV of bij doorstromen naar een volgende groep kunnen kinderen maximaal twee maal een dagdeel³² komen wennen in hun (nieuwe) stamgroep (in hoofdstuk 6.7.2. hebben wij dit verder uitgewerkt). Wij adviseren ouder(s) / verzorger(s) ook actief om hier gebruik van te maken. Dit zorgt onder andere voor een extra gevoel van veiligheid en stabiliteit voor kinderen en ouder(s) / verzorger(s).

6.7.1. Intakegesprek

Ongeveer een maand voordat kinderen naar het KDV komen, vindt er een intakegesprek plaats met ouder(s) / verzorger(s). De mentor voert het intakegesprek met ouder(s) / verzorger(s) en geeft aan de mentor van het kind te zijn en licht toe wat dit betekent (zie hoofdstuk 6.6.). Tijdens dit intakegesprek bespreken wij onder andere het wennen.

Ook proberen wij zoveel mogelijk informatie te krijgen over kinderen. Hoe troosten wij bijvoorbeeld kinderen? Gebruiken kinderen medicijnen? Zijn kinderen allergisch? Hoe verloopt het ophalen van school? Wij proberen hierbij altijd zoveel mogelijk aan te sluiten bij wat gebruikelijk is voor kinderen. Kinderen die moeite hebben met 'wennen' krijgen extra aandacht in overleg met ouder(s) / verzorger(s).

6.7.2. Doorstromen (naar basisschool) en intern wenbeleid

De huidige mentor zorgt voor een soepele overgang tussen KDV en BSO. Ook de overdracht bij de overgang naar de basisschool is een specifiek aandachtspunt voor de huidige mentor (zie hoofdstuk 6.7.3.). Bij de overgang naar de volgende stam- of basisgroep proberen wij altijd een driegesprek te plannen. Dit gesprek vindt plaats met ouder(s) / verzorger(s) en de 'oude' en 'nieuwe' mentor. Hierbij hebben ouder(s) / verzorger(s) én de mentoren de mogelijkheid om kinderen zorgvuldig over te dragen. Ook de informatie over de ontwikkeling van het kind, vastgelegd in KIJK!, wordt tijdens dit gesprek overgedragen³³. Om de overgang zo goed mogelijk te laten verlopen worden ook hier wenmomenten afgesproken.

²⁹ Per groep zijn twee pedagogisch medewerker verantwoordelijk voor het whiteboard (1^e verantwoordelijke en back-up). Wie dit zijn staat beschreven in de werkmap.

³⁰ Per groep zijn twee pedagogisch medewerker verantwoordelijk voor het bord (1^e verantwoordelijke en back-up). Wie dit zijn staat beschreven in de werkmap.

³¹ Voor baby's hangen deze borden vanwege veiligheidsoogpunt iets hoger

³² Als blijkt dat er meer dan twee wenmomenten nodig zijn is hiervoor de ruimte.

³³ Als er geen driegesprek ingepland wordt en een kind doorstroomt naar een andere stam- of basisgroep of een andere locatie, dragen we de kennis over de ontwikkeling van het kind, vastgelegd in KIJK! over aan de nieuwe groep. De huidige mentor neemt hiervoor, na toestemming van ouder(s) / verzorger(s), contact op met de nieuwe mentor indien er geen driegesprek ingepland wordt.

Informatie over dagritme, bijzonderheden, karakter en eventuele extra ondersteuning wordt middels een eigen ontwikkeld formulier overgedragen aan de nieuwe groep. Dit formulier is terug te vinden op SharePoint.

De wijze waarop kinderen wennen aan hun nieuwe stamgroep is als volgt:

Van stamgroep naar stamgroep binnen het KDV:

Kinderen worden door huidige mentor voorgesteld aan de nieuwe mentor. Huidige mentor blijft maximaal 10 minuten voor de overdracht en het creëren van een sociaal-emotioneel veilige omgeving voor het kind. De nieuwe mentor laat de nieuwe stamgroep zien. Tijdens het eerste kring- of tafelmoment in de stamgroep wordt het nieuwe kind voorgesteld aan de andere kinderen uit de stamgroep.

Het aantal wenmomenten wordt door de huidige mentor in samenspraak met ouder(s) / verzorger(s) en de nieuwe mentor vastgesteld. De input vanuit het KIIJK!-kindvolgsysteem wordt hierbij als uitgangspunt genomen.

Van Stamgroep KDV naar basisgroep BSO:

Kinderen worden door huidige mentor voorgesteld aan nieuwe mentor. Huidige mentor blijft maximaal 10 minuten voor de overdracht en het creëren van een sociaal-emotioneel veilige omgeving voor het kind. De nieuwe mentor loopt een rondje met het kind en laat alle ruimtes waar gespeeld kan worden en de eigen basisgroep zien en legt uit wat er allemaal gebeurt tijdens een BSO-dag. Tijdens het eerste tafelmoment in de basisgroep wordt het nieuwe kind voorgesteld aan de andere kinderen uit de basisgroep.

Het aantal wenmomenten wordt door de huidige mentor in samenspraak met ouder(s) / verzorger(s) en de nieuwe mentor vastgesteld. De input vanuit het KIIJK!-kindvolgsysteem wordt hierbij als uitgangspunt genomen.

6.7.3. Doorstroom en doorgaande leerlijn naar de basisschool

Als kinderen naar de basisschool gaan dan wordt hier extra aandacht aan besteed. We vieren een feestje en vertellen aan andere kinderen wat er gaat gebeuren. Als extra steuntje in de rug heeft Uk & Puk het activiteitentema: 'Ik ga naar de basisschool.' Als kinderen zijn gaan oefenen op de basisschool dan mogen ze daar uitgebreid over vertellen.

Wanneer kinderen doorstromen naar de basisschool vindt overdracht plaats conform de stedelijke zorgroute peutervoorzieningen Tilburg opgesteld door K013:

Wanneer een kind geen extra ondersteuningsbehoefte heeft en/of er geen ontwikkelingsvraagstukken zijn (K013, 2019, sub 5.):

- ✓ Vindt er minimaal een koude overdracht plaats tussen de peutervoorziening en de basisschool vanaf de leeftijd 3 jaar en 9 maanden.
- ✓ Indien zowel de peutervoorziening als de basisschool met KIIJK! 0-7 jaar werken dan wordt het overdrachtsformulier van KIIJK! 0-7 jaar met toestemming van de ouder(s) / verzorger(s) doorgestuurd naar de basisschool.
- ✓ Indien de basisschool niet met KIIJK! 0-7 jaar werkt, dan wordt overdracht gedaan door uitprinten van het overdrachtsformulier van KIIJK! 0-7 jaar en dit mee te geven aan de ouder(s) / verzorger(s).

De peutervoorziening maakt zo nodig 4 á 5 keer per jaar een afspraak met de Intern Begeleider van de school voor de warme overdracht van de kinderen met een zorgvraag óf (K013, 2019, sub 6.a.):

- ✓ Wanneer tijdens een kindbespreking blijkt dat een kind extra ondersteuningsbehoefte heeft of er ontwikkelingsvraagstukken zijn, wordt er contact

opgenomen met de pedagogisch coach van de locatie, de Intern Begeleider Kinderopvang of de jeugdverpleegkundige van de GGD

- ✓ Wanneer de Intern Begeleider Kinderopvang contact opneemt met de ouder(s) / verzorger(s) van het betreffende kind moeten ouder(s) / verzorger(s) toestemming geven voor dit contact met de Intern Begeleider Kinderopvang.
- ✓ De Intern Begeleider Kinderopvang brengt in samenspraak met ouder(s) / verzorger(s) en de peutervoorziening de ondersteuningsbehoeften van het kind in kaart en maakt een plan van aanpak.

Óf (K013, 2019, sub 6.b.):

- ✓ Indien ouder(s) / verzorger(s) voornemens zijn het kind op een basisschool aan te melden, vraagt de Intern Begeleider Kinderopvang toestemming aan ouder(s) / verzorger(s) contact op te nemen met de Intern Begeleider van de basisschool.
- ✓ De warme overdracht vindt dan plaats middels een gesprek met de Intern begeleiders en ouder(s) / verzorger(s).
- ✓ Indien de Intern Begeleider Kinderopvang het van belang vindt dat er eerder contact is tussen de Intern Begeleider Kinderopvang en de Intern Begeleider van de basisschool, zal zij in een eerder stadium toestemming vragen aan ouder(s) / verzorger(s).

Voor de gehele stedelijke zorgroute peutervoorzieningen Tilburg verwijzen wij naar bijlage 4.

6.7.4. Overdrachtsformulier KIJK! 0-7

In het overdrachtsformulier staan alleen maar vragen die voldoen aan de Wet Bescherming Persoonsgegevens. Mochten ouder(s) / verzorger(s) het niet eens zijn met de informatie in het overdrachtsformulier dan is het aan ouder(s) / verzorger(s) zelf om dit kenbaar te maken bij de ontvanger van het overdrachtsformulier.

Ouder(s) / verzorger(s) kunnen niet eisen dat Kindcentrum De Korveltuin observatie gegevens wijzigt. We hebben hierin als voorschoolse voorziening ook onze eigen verantwoordelijkheid. Voor het toesturen van eventuele aanvullende informatie, zoals een rapport van een logopediste of van een kinderarts, hebben we wel toestemming nodig van ouder(s) / verzorger(s) (K013, 2019).

6.7.5. Begeleiding naar externe zorg

Aan iedere locatie van Kindcentrum De Korveltuin is een jeugdverpleegkundige vanuit de GGD Hart voor Brabant gekoppeld. Zowel ouder(s) / verzorger(s) als medewerkers kunnen met vragen over opvoeden, opgroeien en gezondheid terecht bij de jeugdverpleegkundige.

Pedagogisch medewerkers kunnen anoniem advies inwinnen of met naam en toenaam. Indien van het laatste het geval is gaat dit altijd in overleg met en na toestemming van ouder(s) / verzorger(s).

De jeugdverpleegkundige maakt binnen Tilburg deel uit van 'De Toegang' en heeft hierdoor een breed netwerk van diverse organisaties zoals huisartsen, onderwijs, bureau jeugdzorg en Veilig Thuis (zie ook hoofdstuk 5.1.2. Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling).

7. Ouderbeleid

Zoals in hoofdstuk 2.3. beschreven staat zijn ouderparticipatie en ouderbetrokkenheid belangrijk voor Kindcentrum De Korveltuin. Het belangrijkste doel hiervan vinden wij inhoud geven aan educatief en pedagogisch partnerschap én ruimte voor overleg en (pedagogisch) maatwerk.

7.1. Samenwerking met ouder(s) / verzorger(s)

Op het KDV wordt een deel van de opvoeding en verzorging van kinderen overgenomen van ouder(s) / verzorger(s). Dit maakt het nodig om gegevens over de ontwikkeling van kinderen uit te wisselen. Door dit te doen worden wederzijdse inzichten over deze ontwikkeling vergroot.

Om kinderen een zo goed mogelijke opvang te bieden, is een goede samenwerking met ouder(s) / verzorger(s) van groot belang. Hiervoor dienen wij samen met ouder(s) / verzorger(s) aan twee randvoorwaarden te voldoen:

1. **Wederzijds vertrouwen:** begrip voor elkaars verantwoordelijkheid, mogelijkheden en beperkingen.
2. **Wederzijds respect:** respect van pedagogisch medewerkers voor ouder(s) / verzorger(s) die uiteindelijk eindverantwoordelijk zijn voor hun kind(eren). Respect van ouder(s) / verzorger(s) voor de professionele verantwoordelijkheid van de pedagogisch medewerkers voor kinderen.

De samenwerking tussen ouder(s) / verzorger(s) en pedagogisch medewerkers krijgt gestalte door de intake en wenperiode (zie hoofdstuk 6.7.), het uitwisselen van opvoedingsideeën en opvoedingsvragen door ouder(s) / verzorger(s) en de halfjaarlijkse 10-minutengesprekken.

Het uitwisselen van opvoedingsideeën maakt het mogelijk om een lijn te volgen in de benadering van kinderen. Soms kan een bepaalde benadering thuis succesvol zijn en kunnen wij deze overnemen. Andersom kan dit natuurlijk ook gelden. Ook verschillen in opvoeding thuis en op het KDV zijn natuurlijk bespreekbaar.

Ook kunnen wij ouder(s) / verzorger(s) ondersteuning bieden bij opvoedingsvragen. Dit gebeurt tijdens contactmomenten tussen ouder(s) / verzorger(s) en de pedagogisch medewerkers. Meestal is dit de mentor (zie hoofdstuk 6.6).

7.2. Ouderbetrokkenheid

We proberen de band met ouder(s) / verzorger(s) zo hecht mogelijk te maken door regelmatige contactmomenten en het betrekken van ouder(s) / verzorger(s) bij de opvang. De samenwerking met ouder(s) / verzorger(s) helpt ons de taken op het gebied van opvoeding en verzorging zo goed mogelijk uit te voeren.

We vinden het belangrijk dat ouder(s) / verzorger(s) en pedagogisch medewerkers de tijd nemen voor de overdracht tijdens haal- en brengmomenten. We moedigen ouder(s) / verzorger(s) aan om zitting te nemen in de oudercommissie. Dit om de belangen van alle ouder(s) / verzorger(s) van de kinderopvang te behartigen, de kwaliteit van de opvang te bevorderen en (on)gevraagd advies uit te brengen aan de directie.

Binnen de mogelijkheden van de wetgeving staan we open voor ideeën en wensen van ouder(s) / verzorger(s). Uitgangspunt is dat deze ideeën en wensen moeten bijdragen aan het welzijn van kinderen. Tenslotte staan kinderen bij ons centraal!

7.3. Uitwisseling informatie

Zoals in hoofdstuk 3 beschreven staat houden pedagogisch medewerkers alle ouder(s) / verzorger(s) door middel van een mondelinge overdracht op de hoogte van de ontwikkeling van hun kind(eren). Specifieke gebeurtenissen rondom kinderen bespreken ouder(s) / verzorger(s) rechtstreeks met pedagogisch medewerkers. Mocht hiervoor extra tijd noodzakelijk zijn dan plannen wij hiervoor een afspraak met de mentor in.

Tussentijdse afspraken met pedagogisch medewerkers of de locatiemanager zijn op verzoek van ouder(s) / verzorger(s) dus altijd mogelijk. Ook pedagogisch medewerkers en de locatiemanager kunnen een gesprek met de ouder(s) / verzorger(s) aanvragen .

Het contact met de ouders kan verdiept worden tijdens de ouderavonden, waarin onderwerpen en thema's worden besproken die ouders en pedagogisch medewerkers zelf aandragen. Een maal per jaar organiseren we een algemene ouderavond. Een dergelijk avond is voor alle ouders van het KDV. Hierin staat bijvoorbeeld een thema centraal over opvoeden in het algemeen.

7.4. Korveltuin-app

Om aan de toenemende vraag naar 'online communicatie' te kunnen voldoen hebben wij de 'Korveltuin-app' geïntroduceerd. Dit als 'gereedschap' om makkelijk te kunnen communiceren met de 'moderne ouder'. Onze pedagogisch medewerkers en locatiemanagers zijn de belangrijkste contactpersonen voor ouder(s) / verzorger(s). Door middel van de 'Korveltuin-app' kunnen ze, met behulp van een tablet, communiceren met ouder(s) / verzorger(s).

De 'Korveltuin-app' biedt nieuwe- en meer contactmomenten. De app draait dan ook vooral om de warme kant van communicatie. Ouder(s) / verzorger(s) kunnen met de app foto's bekijken, verhaaltjes lezen en in het schriftje van hun kinderen schrijven. Het waardevolle hiervan is dat ouder(s) / verzorger(s) precies weten hoe de dag verlopen als ze hun kinderen 's middags op komen halen.

Ook worden geplande evenementen en mededelingen gecommuniceerd naar ouder(s) / verzorger(s) met behulp van de 'Korveltuin-app' en kunnen ouder(s) / verzorger(s) onder het kopje 'mijn gegevens' zien wie de mentor is van hun kind(eren). Wij willen echter wel benadrukken dat wij de 'Korveltuin-app' geen vervanging vinden van persoonlijk contact, maar juist een aanvulling hierop.

7.5. Privacy

Individuele ouder(s) / verzorger(s) hebben recht op privacybescherming door zorgvuldige behandeling van alle in vertrouwen gegeven informatie. Ouder(s) / verzorger(s) worden op de hoogte gesteld én om toestemming gevraagd indien contact met derden³⁴ over hun kind(eren) noodzakelijk is. Er wordt door de pedagogisch medewerkers geen vertrouwelijke informatie over kinderen en/of ouder(s) / verzorger(s) aan andere ouder(s) / verzorger(s) op het KDV gegeven.

7.6. Plaatsingsbeleid

Op het KDV wordt opvang geboden aan kinderen van 0-4 jaar. De mogelijkheid van plaatsing is afhankelijk van een aantal factoren. Zo spelen zowel de leeftijd als de gewenste dagen een rol. Ouder(s) / verzorger(s) kunnen op afspraak altijd ons KDV komen bezichtigen.

Wij hebben een voorrangsregeling voor het plaatsen van een tweede en volgend kind uit hetzelfde gezin. Om kinderen voldoende mogelijkheid te geven zich thuis te voelen wordt een plaatsing van minimaal twee dagdelen wenselijk geacht.

---

³⁴ Instanties die aan het KDV zijn verbonden zoals: school, GGD en hulpverlenende instanties

7.7. Flexibiliteit

In verband met de programma's en de rust in de groep wordt ouder(s) / verzorger(s) gevraagd om zich aan de breng- en haaltijden te houden.

Extra komen of ruilen van dagen is mogelijk mits dit past in de groep en op de aangevraagde dag. Er worden geen kinderen boven de groeps grootte geplaatst, tevens dient ruilen geen gevolgen te hebben voor de personele bezetting (zie hoofdstuk 6.3.).

8. Accommodatie

Kindcentrum De Korveltuin heeft één KDV-locatie. Hieronder staat deze samen met de adresgegevens, het aantal stamgroepen en de namen van de stamgroepen vermeld. Voor verdere informatie over deze stamgroepen (zoals de groepsgrootte) verwijzen wij u naar bijlage 1.

Kindcentrum De Korveltuin B.V.
Diepenstraat 97
5025 MR Tilburg
Tel: 013-4633333

30 eigen parkeerplaatsen:
Parkeren: Jan Tooropstraat 12

Kindcentrum De Korveltuin heeft zes stamgroepen:

Babygroep

Lavendel
0-2 jaar

Narcis
0-2 jaar

Peutergroep

Tulp
2-4 jaar

Krokus
2-4 jaar

BSO

Margriet 1
4-13 jaar

Margriet 2
4-13 jaar

Zonnebloem 3
8-13 jaar

! Kindcentrum De Korveltuin biedt ook BSO aan.

KDV De Korveltuin LRK: 198674909

9. Literatuurlijst/ bronnen

Literatuur

Bazalt. (2016). *KIJK!*. Geraadpleegd op 11-02-2016. Van <http://www.bazalt.nl/expertise-kijk#hoe-het-werkt>. Februari 2016.

Fonds collectieve belangen (FCB). (2016). *Hand-out scholing interactievaardigheden*. Geraadpleegd op 30-01-2017. Van <https://www.fcb.nl/subsidies-regelingen/subsidie-trainingen-kinderopvang>. Januari 2017

Nederlands Jeugd Instituut. (2016). Cijfers over jeugd en opvoeding. *Integraal Kind Centrum (IKC)*. Geraadpleegd op 24-02-2016. Van [http://www.nji.nl/nl/Databank/Cijfers-over-Jeugd-en-Opvoeding/Cijfers-per-voorziening/Integraal-Kindcentrum-\(IKC\)](http://www.nji.nl/nl/Databank/Cijfers-over-Jeugd-en-Opvoeding/Cijfers-per-voorziening/Integraal-Kindcentrum-(IKC)). Februari 2016.

Het Nederlands Jeugd instituut. (2016). *Kwaliteitscirkel van Deming*. Geraadpleegd op 27-01-2016. Van <http://www.nji.nl/nl/Implementatie/Implementatie-Verandermethoden/Kwaliteitscirkel-van-Deming>. Januari 2016.

K013. (2019). Stedelijke zorgroute peutervoorzieningen Tilburg opgesteld.

Kindcentrum De Korveltuin (2019). In informatieboekje Kindcentrum De Korveltuin. (pp. 6).

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (2014). In Werkinstructie toezichtkader voor- en vroegschoolse educatie: VVE-locaties. (pp.5-8).

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (2017). In *Uitgelicht: 3-uursregeling*. Geraadpleegd op 29-12-2017 van <https://www.veranderingenkinderopvang.nl/actueel/nieuws/2017/12/21/3-uurs-regeling>. December 2017.

Rijksoverheid. (2016). *Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen*. Geraadpleegd op 24-02-2016. Van <http://www.landelijkregisterkinderopvang.nl/pp/StartPagina.jsf>. Februari 2016.

Riksen-Walraven, M. (2000). *Tijd voor kwaliteit in de kinderopvang*. (Oratie Universiteit van Amsterdam). Amsterdam: Vossiuspers AUP.

Singer, E., Kleerekoper, L. (2009). In *Pedagogisch kader kindcentra 0-4 jaar*. Elsevier gezondheidszorg, Maarssen.

Uitgeverij Zwijsen. (2016). *Kwaliteit en doorgaande lijn*. Geraadpleegd op 21-01-2016. Van <http://www.pukenko.nl/Uk-Puk/Kwaliteit-doorgaande-lijn.htm>. Januari 2016.

Velsink. (2016). Meldcode kindermishandeling aangescherpt. Kinderopvangtotaal.

Wij. (2019). *Hoe voorkom je strijd aan tafel?* Geraadpleegd op 18-04-2019. Van <https://wij.nl/peuter-kleuter-voeding/artikel/hoe-voorkom-je-strijd-aan-tafel>. April 2019.

Geraadpleegde bronnen

De Nederlandse overheid. (2012). *Regelgeving kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen 2012*. Geraadpleegd op 23-6-2017. Van <http://wetten.overheid.nl/BWBR0031613/2016-09-01>. Juni 2017.

Gemeente Tilburg (2014). In *Je kunt meer dan je bent! Kansen creëren voor Tilburgse jeugd. Beleidsplan Jeugd 2015-2018*.

Gemeente Tilburg (2019). In *Een kansrijke toekomst begint hier! Lokale educatieve agenda 2019-2022*.

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (2017). In *KIDDI/gezondheid*

Schreuder, L., Boogaard, M., Fukkink, R., Hoex, J. (2011). In *Pedagogisch kader kindcentra 4-13 jaar*. Reed Business, Amsterdam.

Triple P (2019). In *Zindelijk worden*.

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. (2017). In *Bekendmaking van de geregistreerde certificaten voor de kinderopvang inzake het met goed gevolg afgesloten onderricht dat in elk geval het verlenen van eerste hulp aan kinderen omvat*. Geraadpleegd op 28-12-2017 van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2017-49283.html>. December 2017.

10. Bijlagen

Bijlage 1: maximale omvang en leeftijdsopbouw van de stamgroepen per KDV-locatie

0-2 groep 'Narcis':

De babygroep bestaat uit maximaal twaalf kinderen in de leeftijd van 6 weken tot 2 jaar oud. Hierna stromen de kinderen door naar een van de peuter groepen. Bij '**Narcis**' zijn maximaal vier gediplomeerde pedagogisch medewerkers werkzaam per dag.

0-2 groep 'Lavendel':

De babygroep bestaat uit maximaal twaalf kinderen in de leeftijd van 6 weken tot 2 jaar oud. Hierna stromen de kinderen door naar een van de peuter groepen. Bij '**Lavendel**' zijn maximaal vier gediplomeerde pedagogisch medewerkers werkzaam per dag.

2-4 groep 'Krokus':

De peutergroep bestaat uit maximaal zestien kinderen in de leeftijd van 2 tot 4 jaar oud. Hierna stromen de kinderen door naar de BSO. Bij '**Krokus**' zijn maximaal twee gediplomeerde pedagogisch medewerkers werkzaam per dag.

2-4 groep 'Tulp':

De peutergroep bestaat uit maximaal zestien kinderen in de leeftijd van 2 tot 4 jaar oud. Hierna stromen de kinderen door naar de BSO. Bij '**Tulp**' zijn maximaal twee gediplomeerde pedagogisch medewerkers werkzaam per dag.

Tevens bieden wij de mogelijkheid om tot 2,5 jaar op een van de babygroepen Narcis en Lavendel te spelen of om bij 1,5 jaar over te stappen naar een van de peuter groepen indien kinderen niet of eerder toe zijn aan de overstap naar de volgende groep.

Bijlage 2: hoe gaan wij om met driftbuien, jaloezie, bijten, agressiviteit en verlegen, teruggetrokken of angstig gedrag?

Jaloers gedrag:

- ✓ Jaloezie is een uiting van emotie. Kinderen kunnen nog niet altijd duidelijk maken wat ze voelen en waarom. Ze uiten hun gevoelens door negatief aandacht te vragen. Dit bijvoorbeeld door ruzie te maken of andere kinderen te slaan.
- ✓ Wij proberen er achter te komen waarom kinderen jaloers zijn en hiervoor samen een oplossing te vinden. We keuren jaloers zijn dan ook niet af. Dit hoort immers bij de ontwikkeling van kinderen.
- ✓ Uiten kinderen hun jaloezie in agressief gedrag dan wordt er kinderen duidelijk gemaakt dat dit niet mag en proberen we ook samen een oplossing te vinden. Uiteraard worden al deze gesprekken ook nabesproken met ouder(s) / verzorger(s).

Driftbui:

- ✓ Een driftbui is een plotselinge uitbarsting van woede en boosheid. Dit maakt vaak onderdeel uit van het zoeken naar grenzen. Wanneer kinderen een driftbui hebben laten we ze even met rust tot deze bui over is. Verstoort deze driftbui de groep dan zetten we kinderen enkele minuten 'apart'.
- ✓ Als de driftbui over is proberen we samen met kinderen te zoeken naar de oorzaak van deze driftbui en proberen we samen om emoties onder woorden te brengen.

Bijtgedrag:

- ✓ Het komt voor dat kinderen andere kinderen bijten. Dit is iets wat absoluut niet is toegestaan maar niet altijd te voorkomen is! Vaak bijten kinderen omdat ze nog niet duidelijk kunnen maken of vertellen wat ze willen. Dit kan een uiting zijn van jaloezie of uittesten van emoties: 'Wat gebeurt er als ik dit doe?'
- ✓ We kijken altijd eerst in welke situaties het bijten is gebeurd om de oorzaak van het bijten te achterhalen.. Kinderen worden hierbij duidelijk aangesproken op hun gedrag. We proberen kinderen ook duidelijk te maken dat ze andere kinderen pijn hebben gedaan.
- ✓ We proberen kinderen te laten vertellen wat ze dwarszitten en stimuleren ze om zich hierover te uiten. Ook leggen we uit wat ze in het vervolg in die situatie of met die gevoelens zouden kunnen doen.
- ✓ We overleggen altijd met ouder(s) / verzorger(s) van beide kinderen maar noemen hierbij vanwege privacy nooit namen.

Agressief gedrag:

- ✓ Kinderen kunnen nog niet altijd onder woorden brengen wat hen dwarszit. Soms proberen ze dit dan duidelijk te maken met hun lichaam als communicatiemiddel: schoppen, slaan of schreeuwen.
- ✓ Wanneer het duidelijk is dat kinderen onderling, binnen de grenzen van veiligheid, hun conflict op kunnen lossen grijpen we niet meteen in. Wanneer dit uit de hand dreigt te lopen wel. Kinderen mogen elkaar namelijk geen pijn doen.
- ✓ Agressief gedrag met speelgoed en pistolen staan wij niet toe. Ook het bewust kapotmaken van speelgoed door agressief gedrag staan wij niet toe.
- ✓ Agressief gedrag wordt samen met ouder(s) / verzorger(s) besproken. Samen kunnen we dan bijvoorbeeld kijken of dit gedrag ook voor ouder(s) / verzorger(s) herkenbaar is en hoe zij hier thuis mee omgaan.

Verlegen, teruggetrokken of angstig gedrag:

- ✓ Als kinderen angstig, verlegen en/of teruggetrokken gedrag vertonen dan zullen we eerst kijken naar de oorzaak. Afhankelijk van de oorzaak, de situatie en de aard van het kind ondernemen we stappen.
- ✓ Als kinderen ergens bang voor zijn dan spreken wij ze aan vanuit hun belevingswereld.

- ✓ Een nieuwe situatie kan kinderen ook verlegen, teruggetrokken of angstig maken. Wij vinden het belangrijk om hier ook oog voor te hebben.
- ✓ We geven kinderen altijd de ruimte om de situatie rustig aan te kijken. We laten kinderen hierbij in hun waarde en dwingen ze nooit iets te doen wat ze niet willen. We proberen kinderen wel te stimuleren vanuit een veilige en rustige omgeving. Dit aangepast op de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van kinderen.
- ✓ We vinden het belangrijk om aandacht te hebben voor verlegen of teruggetrokken gedrag, maar willen het niet teveel extra aandacht geven om het niet extra te benadrukken. We overleggen hierover met ouder(s) / verzorger(s).

Bijlage 3: drie-uurs regeling KDV

De Wet IKK bepaalt dat per 1 januari 2018 kinderopvangorganisaties zelf de tijdstippen mogen bepalen waarop afgeweken wordt van het beroepskracht-kindratio. Er mag maximaal drie uur per dag afgeweken worden van de beroepskracht-kindratio³⁵. Kindcentrum De Korveltuin zet deze uren voornamelijk in tijdens de middagpauzes van pedagogisch medewerkers en aan de randen van de dag. Hieronder de indeling van de tijden die wij afwijken.

Baby-unit ³⁶

Dag	Afwijken ochtend	Afwijken middag	Afwijken avond
Maandag	8.15- 8.45 10.15-11.15	13.15-14.45	N.v.t.
Dinsdag	8.15- 8.45 10.15-11.15	13.15-14.45	N.v.t.
Woensdag	8.15- 8.45 10.15-11.15	12.15-13.45	N.v.t.
Donderdag	8.15- 8.45 10.15-11.15	13.15-14.45	N.v.t.
Vrijdag	8.15- 8.45	12.15-14.45	N.v.t.

! Kindcentrum De Korveltuin biedt kinderopvang tussen 07.00 uur en 19.00 uur. Op alle tijdstippen, anders dan hierboven beschreven, wordt niet afgeweken.

Peuter-unit

Dag	Afwijken ochtend	Afwijken middag	Afwijken avond
Maandag		13.15-14.45	17.00-18.30
Dinsdag		13.15-14.45	17.00-18.30
Woensdag		13.15-14.45	17.00-18.30
Donderdag		13.15-14.45	17.00-18.30
Vrijdag		13.15-14.45	17.00-18.30

! Kindcentrum De Korveltuin biedt kinderopvang tussen 07.00 uur en 19.00 uur. Op alle tijdstippen, anders dan hierboven beschreven, wordt niet afgeweken.

³⁵ Voorwaarde hierbij is wel dat minimaal de helft van het op grond van de beroepskracht-kindratio vereiste pedagogisch medewerkers ingezet wordt.

³⁶ O-4 groep Zonnebloem houdt dezelfde tijden aan als de baby-unit m.b.t. de 3-uursregeling.
Pedagogisch beleidsplan kinderdagverblijf Kindcentrum De Korveltuin

Bijlage 4: stedelijke zorgroute peutervoorzieningen Tilburg

1. Consultatiebureau, ouderkamer, kinderdagverblijf en/of school in de wijk attendeert ouders op de peutervoorziening en bespreekt met hen het belang van de peutervoorziening.

2. Belangstellende ouders zijn welkom voor een gesprek met een medewerker van de peutervoorziening. Dit gesprek heeft als doel ouders en kind kennis te laten maken met de locatie en hen te informeren over hetgeen de peutervoorziening biedt. Tijdens dit gesprek wordt de aanmeldprocedure besproken.

3. Wanneer een kind start op de peutervoorziening, wordt er door de pedagogisch medewerker een intakegesprek gepland en krijgt het kind drie maanden de tijd om te wennen aan zijn of haar nieuwe omgeving op de peutervoorziening. Periodiek is er overleg tussen leidinggevende of pedagogisch coach en de pedagogisch medewerkers van de peutervoorziening waarin alle kinderen worden besproken; de zogenaamde kindbespreking³⁷.

4. Wanneer de basisschool contact opneemt met de voorschool naar aanleiding van de aanmelding van het kind op de basisschool wordt er door de peutervoorziening aan de ouder schriftelijk toestemming gevraagd voor deze overdracht. De basisschool heeft zes weken de tijd om te beoordelen of zij de juiste plek zijn voor het kind. Indien dit nog niet helder is na zes weken, kunnen zij deze periode met vier weken verlengen. Vanaf het moment van aanmelding op de basisschool heeft de basisschool de zorgplicht.

5. Wanneer een kind geen extra ondersteuningsbehoefte heeft en/of er geen ontwikkelingsvraagstukken zijn: vindt er minimaal een koude overdracht plaats tussen de peutervoorziening en de basisschool vanaf de leeftijd 3 jaar en 9 maanden. Indien zowel de peutervoorziening als de basisschool met KIJK! 0-7 jaar werken dan wordt het overdrachtsformulier van KIJK! 0-7 jaar met toestemming van de ouders doorgestuurd naar de basisschool. Indien de basisschool niet met KIJK! 0-7 jaar werkt, dan wordt overdracht gedaan door uitprinten van het overdrachtsformulier van KIJK! 0-7 jaar en dit mee te geven aan de ouders. De peutervoorziening maakt zo nodig 4 á 5 keer per jaar een afspraak met de Intern Begeleider van de school voor de warme overdracht van de kinderen met een zorgvraag.

Óf

6A. Wanneer tijdens een kindbespreking blijkt dat een kind extra ondersteuningsbehoefte heeft of er ontwikkelingsvraagstukken zijn, wordt er contact opgenomen met de directeur of pedagogisch coach van de locatie³⁸, Intern Begeleider Kinderopvang, de jeugdverpleegkundige van de GGD. Wanneer de Intern Begeleider Kinderopvang contact opneemt met de ouders van het betreffende kind moeten ouders toestemming geven voor dit contact met de Intern Begeleider Kinderopvang. De Intern Begeleider Kinderopvang brengt in samenspraak met ouders en de peutervoorziening de ondersteuningsbehoefte van het kind in kaart en maakt een plan van aanpak.

6B. Indien ouders voornemens zijn het kind op een basisschool aan te melden, vraagt de Intern Begeleider Kinderopvang toestemming aan ouders contact op te nemen met de Intern Begeleider van de basisschool. De warme overdracht vindt dan plaats middels een gesprek met de Intern begeleiders en ouders.

---

³⁷ Het is een interne keuze van de kinderopvangorganisatie of de pedagogisch coach aanwezig is bij de kindbespreking in de rol van zorgcoördinator.

³⁸ Ook dit is afhankelijk van interne keuze van de kinderopvangorganisatie
Pedagogisch beleidsplan kinderdagverblijf Kindcentrum De Korveltuin

Indien de Intern Begeleider Kinderopvang het van belang vindt dat er eerder contact is tussen de Intern Begeleider Kinderopvang en de Intern Begeleider van de basisschool, zal zij in een eerder stadium toestemming vragen aan ouders.

6C. Indien ouders vragen hebben of hun kind kan deelnemen aan het reguliere basisonderwijs of dat een speciale basisschool een betere plek zou zijn voor hun kind, dan kan de Consulent Toeleiding Onderwijs van Plein 013 ouders hierbij ondersteunen. Via het toestemmingsformulier inzet consulent Plein 013 geven ouders toestemming hiervoor. Vanaf 3 jaar tot uiterlijk 3 jaar en 9 maanden kan deze ondersteuning worden ingezet.

7. Overdracht bij signalering door basisscholen

Indien de Intern Begeleider van de basisschool het van belang vindt dat er informatie gedeeld moet worden met het kinderdagverblijf (BSO, Peutervoorziening, KDV), vraagt zij hiervoor toestemming aan ouders. Na toestemming van ouders, neemt de Intern Begeleider van de basisschool contact op met de locatie. Dit bijvoorbeeld wanneer er op school zaken gesignaleerd worden die van belang zijn voor het kind op de BSO ofwel voor de jongere gezinsleden op het KDV.

8. Overdracht naar de BSO

Wanneer een kind geen extra ondersteuningsbehoefte heeft vindt er minimaal een koude overdracht plaats tussen de peutervoorziening en de BSO-locatie die het kind gaat bezoeken. Ook hiervoor kan het overdrachtsformulier van KIIJK! 0-7 jaar gebruikt worden. Indien het kind een extra ondersteuningsbehoefte heeft vindt er een warme overdracht plaats tussen de peutervoorziening en de BSO. Daarbij wordt altijd toestemming gevraagd aan de ouders.

9. Overdracht naar een andere kinderopvanglocatie/organisatie

Indien de ouders het contract bij de peutervoorziening opzeggen en het kind naar een andere peutervoorziening gaat, dan is een goede overdracht ook gewenst. Indien het kind geen extra ondersteuningsbehoefte heeft vindt er minimaal een koude overdracht plaats tussen de peutervoorziening en de nieuwe locatie. Indien er sprake is van een kind met extra ondersteuningsbehoefte kan er ook een warme overdracht plaatsvinden. Dit kan bijvoorbeeld ook telefonisch als de peutervoorziening en andere locatie niet in dezelfde wijk liggen. Er wordt altijd toestemming gevraagd aan de ouders.